

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

139. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1933. évi június 22

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés útján címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátartó rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Dr. Fritz Klein

A német nehézipar lapja, a Deutsche Allgemeine Zeitung jóideig az egyetlen bírálója volt a hitleri Németországnak. A háta mögött álló tőke hatalmával fogva mert ez az újság itt-ott egy-egy szíveny kritikai megjegyzést tenni a kampóskezeszt büneire. Főszerkesztője, egy Erdélyből Németországba került magyar-szász újságíró.

Dr. Fritz Klein Hitlerék jötte előtt nem tudta eléggé támadni a weimari rendszert s nem tudta eléggé követelni, hogy Hitlert engedjék nyeregbe. Amikor a nyeregbeültetés megtörtént, Klein ur megjegyezte a vágyai teljesülésétől. Hangfogós tollal, de magyar publicistahatással bírálta a hitleri rendszer vaskosabb hibáit.

Egy napon magához hívatta őt Göbbels és megfenyegette az állampolgársága törlesztésével. Erre Klein doktor megszédült s csak ritkán esett vissza a kritizálásba. Legutóbbi büne, hogy az osztrák testvér ellen követett terrort nem helyeselte. Finom tollal írott cikke: A testvérháború, nyakát szegte. A lapot három hónapra betiltották Göringék. A tilalmat most megrövidítették, de Klein urnak mennie kell.

Klein doktor külföldi tudósító lesz, tehát emigrál. Az emigrációban az egykor hatalmastollu főszerkesztő medíthathat rajta, miért kellett a Hugenbergnek, Hanussennek és mindazoknak elbukniok, akik a sötétség szállásainál voltak.

A sötétség mindenkit elnyel, azt is, aki csak egy gyufácska vagy egy szentjánosbogár fényével mer az éjszakai uralomban világítani.

Kolumbusz-tojás

Valószínűtlen az, hogy a sváboknak a magyar világban rosszul ment volna dolguk. Hiszen a bányászi sváb néptömb a legmagyarabb magyar rétegek közé tartozott, vezérei pedig túltettek kurucságban Vak Bottyánon is. Így például Muth Gáspár, a jelenlegi antimagyar elnök, egykor hangzónevű szittya hazafi volt s ha nem tévedünk, a legszélsebb patrioták sorában játszott nem is jelentéktelen szerepet.

Miért lettek volna ily honfiak, ha rosszul ment volna dolguk?

Miért ülték volna meg, amint éppen Muth Gáspár egyik nyilatkozata tanúsítja, az impériumbálozás után a bányászi sváb falvak a csendőrterror következtében, miért vándoroltak volna ki a svábok tizezrével az Ujvilágba, ha a rossz bánásmód, amely elűzte őket, nem lett volna újszerű nekik?

Erősen kételkednünk kell tehát abban, hogy a sváboknak a magyar világban rossz dolguk volt. És éppen ezért csodálkoztunk azon, amikor Orendi Homenau Viktor temesvári sváb újságíró memorandumot adott át — kétségtelenül külföldi használatra — Titulescu külügyminiszternek, irásban szögezve le, hogy milyen rossz volt a sváboknak a magyarok és milyen jó a románok alatt.

Csodálkoztunk és értetlenkedtünk. Hetek teltek el és nem bírtuk felfogni, mi bírta rá Orendi Homenaut?

Ma azután arról kapunk hírt, hogy a sváb újságíró 10 ezer lej segélyt kapott a temesvári prefekturától, a kisebbségek között végzett kulturális propagandájáért.

Lám, milyen egyszerűek a dolgok a magyar palóságokban. Az ember hetekig töri a fejét hiába.

S a végén kiderül, hogy 10 ezer lejes Kolumbusz-tojás az egész.

Piatra-Neamț után Szováta következik

Egyesülésről tárgyal a liberális-párt két frakciója

Bukarest, június 21.

A nemzeti-parasztpárt belső ellenzékének piatraneamti gyűléséről, amely ismeretesen szombaton zajlott le, először olyan tudósítások érkeztek, mintha a gyűlés teljességgel jelentéktelen összejövetel lett volna. Utólag kiderült, hogy a belső ellenzéknek, az úgynevezett sarlócsoportnak konferenciáját érdekelte, a kormányhoz közelálló körök igyekeznek bagatellizálni s az értekezlet távolról sem volt oly rendes, csendes és békés, mint ahogyan azt az első irányzatos jelentések híresztelték.

Mindenekelőtt kiderült az, hogy Piatra-Neamțon súlyos bírálatok hangzottak el a kormány általános politikájáról, zárt ülésen. De jelentőségteljes beszédekkel mondtak az elégedetlenség a gyűlést követő banketten is. Így például Costachescu, a szenátus elnöke, visszaemlékezett a parasztpárt alakulására, hangsúlyozván, hogy ezen az alakuláson a parasztpolitikára fektették a súlyt. Ez helyes is volt, mert a pártot bár 5 ember alapította meg és — éppen a parasztpártiáért — mégis döntő tényezővé tudta magát kinőni a román belpolitikai életbe. A következő toasztozó Măcărescu, a kormány-párt piatraneamti tagozatának elnöke volt, aki azt mondotta, hogy amilyen könnyen lett őt emberből országospárt, éppen olyan könnyen lehet egy országos pártból őt ember. Különösen akkor, ha

olyan hivat, mint Lupu, Junian, Stere, megválni kénytelenek a sorokból.

De függetlenül ezektől a „köszöntők”-től, amelyek ugyancsak kinosak lehetnek a kormány jelenlévő tagjainak, súlyos kritikák hangzottak a kormány egyes ténykedéseiről is. Különösen, ami a belügyminisztériumi hatáskört illeti. Egy-egy szónok valósággal leleplezésszerű adatokkal világított rá arra, hogy Vajda és kabinetje milyen érthetetlenül, helyesebben érthetően gyenge a jobboldali, euzista és vasgárdista mozgalmakkal szemben.

A liberális-pártok egyesülése

újából napirendre került. A Duca-féle és a gheorghista árnyalatok között, jelentések szerint, már

ismét megindultak a béketárgyalások. Mégpedig kétségtelenül azért is, mert idevonatkozólag a kormánypart bomlásában nagy ösztönzőerőt kaptak.

Azok a politikusok, akiknek az utóbbi időben alkalmuk volt az uralkodóval beszélni, egyhangulag azt vélik, hogy az utódlás problémája még nem időszerű. Azaz: Vajda egyelőre még aránylagos energiával áll a lábán. Kihuzhatja még darab ideig.

Ellenben mindkét liberális párt tisztában van azzal, hogy ez az energia tul-

Moldovában például nyílt gyilkolásra uszító plakátok és röpiratok izgatják a népet anélkül, hogy a leiekmérgezésnek bármiféle következménye lenne.

Ha ez elhangzott beszédekhez hozzászámítjuk azt, hogy a kormánypart belső ellenzékének mozgalma június 24-én é. 25-én Szováta, július 2-án pedig Craiován újabb összejöveteleken folytatódik akkor a piatraneamti konferenciát mégsem lehet — mint ahogyan hivatalos szándékok szeretnék — bagatell eseménynek felfogni.

Annál kevésbé nem, meri

sokáig már nem tarthat és a válság kitörése esetén a hatalmat sokkal könnyebben örökölhetik, ha egyesült erővel lépnek fel.

A jelentések szerint a két liberálispart a kibéküléssel kapcsolatban sok jóakaratot árul el és a meghízottak — Ducaék részéről dr. Anghelescu volt közoktatási miniszter, a gheorghisták részéről pedig Vaitoianu tábornok — nagy bizakodással néznek a kibontakozás elé. Az ó-liberális párt azt követeli, hogy az egyesült pártnak Duca legyen az elnöke. Lehet, hogy az ujliberálisok ebbe beleegyeznek s a párt alelnöke ez esetben Bratianu György lesz.

A Gömbös-Hitler rejtély

Nem stilust tanulni mentem Berlinbe

— mondja Gömbös, aki a közelnapokra teljes beszámolót ígér

Budapest, június 21.

A Gömbös-Hitler rejtély — bár ma már Gömbös is megszólalt — a maga teljességében még mindig nem tisztázódott.

A világlapok hatalmas cikkekben foglalkoznak a magyar miniszterelnök váratlan berlini látogatásával és a legkülönbözőbb konkluziókhoz jutnak. Ezeknek a következtetéseknek utvesztőjében tisztán látni még mindig nem lehet, de mindenesetre ezeknek a lapvéleményeknek ismertetése megvilágosítja, hogy milyen nagyfontosságú lépés volt a magyar miniszterelnök részéről az, amikor minden előzetes diplomáciai nyilatkozat nélkül vonatra és repülőgépre szállt és ellátogatott Berlinbe.

A BEPLINI SAJTÓ

A Deutsches Tageszeitung:

A két kormányfő tanácskozása eredményel végződött. A nyílt eszmecsere nagyban elősegítette, hogy a két állam viszonya tisztázódhassék.

Az Anariff (nemzetiszocialista)

A két államférfiu megállapodott abban, hogy a jövőben Németország és Magyarország a revízió kérdésében együttesen és egyöntetűen lépnek fel. Az, hogy Gömbös felkereste a német állam kormányelnökét, annak bizonyossága, hogy a két állam között a sorsközösség is azonos.

A Vossische Zeitung:

Gömbös berlini tanácskozásai során a súlypont az osztrák kérdésem volt Gömbös azon fáradozik, hogy az osztrák kérdés konszolidálódjék, nehogy Ausztria a kisántánt ajánlatát fogadja el, amely nyíltan úgy szól, hogy Ausztria csatlakozzék a kisántánthoz.

A Berliner Tageblatt:

A Gömbös-féle új nemzeti egység pártja és a német nemzetiszocialisták pártja között, ami legalábbis a párt felépítését illeti, lényeges különbségek nincsenek. A lap valószínűnek tartja, hogy Gömbös berlini útja során nem egy tanulsággal lett gazdagabb. A Berliner Tageblatt egyébként örömmel szegzi le,

hogy Gömbös anyai ágon szász és ki hangsúlyozza, hogy a magyar miniszterelnök még 1923-ban fajvédő politikát folytatott.

A PÁRISI SAJTÓ

A Journal:

Hitler gazdasági előnyöket ajánlott Magyarországnak arra az esetre, ha Magyarország a jövőben fenntartás nélkül támogatja a német politikát. Gömbös az ajánlatot nem utasította vissza, hanem gondolkodási időt kért. Ezzel kapcsolatban a Journal felveti, hogy a Tardieu-féle Duna-medence tervet mégis meg kellene valósítani, mert csak így lehetne ellensúlyozni, hogy a német befolyás a Duna-völgyében érvényesüljön.

Soir:

A lap szerint Gömbös utazása a restaurációval áll összefüggésben. Szerinte Hitlernek nincs kifogása az ellen, hogy Magyarország trónjára a Habsburgok visszatérjenek. A Soir szerint a Habsburg-visszatérés a nyugati hatalmak politikáját illetőleg ugyanolyan kudarc volna,

mintha Ausztria Németországhoz csatlakoznék és ezért ezt a kísérletet is meg kell akadályozni.

A BÉCSI SAJTÓ

A Wiener Allgemeine Zeitung:

Nem igaz az, hogy Gömbös és Dollfuss előzetesen tanácskoztak volna és hogy Gömbös Ausztria ügyében járt Berlinben. Azt is kétségbe vonja a lap, hogy Gömbös és Dollfuss a berlini utat előzetesen telefonon megbeszélték volna.

MEGSZÓLAL MAGA GÖMBÖS, DE A KÉTELYT EL NEM OSZLATJA

Gömbös közben, természetesen, már vissza is érkezett Budapestre, de nem nyilatkozik.

A miniszterelnökség sajtóirodája csak azt közli, hogy nyilatkozni fog. A nyilatkozás formája az lesz, hogy Gömbös megjelenik a képviselőház ülésén és ott beszédben ismerteti berlini útját és annak eredményeit, azonfelül összevívja a külügyi bizottságot is és ez előtt a szerv előtt is nyilatkozatokat tesz.

Egyelőre azonban még nem.

Már tegnap éjszaka megjelent Gömbös a képviselőház üléstermében és éppen abban a pillanatban lépett a terembe, amikor Rassay beszédet mondott, aki a magyar miniszterelnököt támadta. Rassay kifejtette, hogy semmi értelme sincs ennek az „amatőr-diplomáciának”, amelyet Gömbös csinál. És különösen izgatja a hazai és külföldi kedélyeket az, hogy Gömbös minden bejelentés és megbeszélés nélkül ilyen veszélyes és kalandos utakra kezd.

Itt Gömbös közbeszólt:

— Az én utamról mindenki, aki illetékes volt, tudott.

Magyar parlamenti körökben Gömbösnek ezt a közbeszólását egy magyarúrnak, hogy a magyar miniszterelnök berlini útjáról Mussolini tudott és helyeselte.

A másik nyilatkozatot Gömbös a magyar Gazdaggyűlés mai gyűlésén tette. Ez a nyilatkozat már nem ennyire szűkszavú és valamennyit sejtetni enged legálább: A gazdasági gyűlésen elhangzott felszólalása során Gömbös a következőket mondotta:

— Elmentem Berlinbe és ezt az utamat most sokan kifogásolják. Ha nem mentem volna el Berlinbe, azt kifogásolták volna. Általában nálunk mindenki mindent kifogásol. Egyet kijelenthetek: nem stílust tanulni mentem Berlinbe. Nekünk, magyaroknak, megvan a magunk külön stílusunk.

— És még valamit hangsúlyozni akarok: Reálpolitikát vallok és így a piacok kérdése mindenképpen izgat. Hajlandó vagyok mindenkivel együttműködni, aki elismeri Magyarországot egyenjogúsítását, de ki kell jelentenem, hogy ezereves történelmi multtal és lelancolt kezekkel tárgyalni nem lehet.

— Berlinben, mikor Hitlerrel találkoztam, két politikus találkozott és mikor két politikus találkozik — ezt nem is tagadom — nemcsak gazdaságot, hanem politikai kérdésekről is tanácskozik. Mi politizáltunk is!

Gömbösnek ezt a nyilatkozatát egyelőre még kommentálni sem lehet.

Gömbös ebben a nyilatkozatában is ki-

hangsúlyozza, hogy reálpolitikus és így a gazdasági kérdések megoldása izgatja elsősorban, de politizált is. Anni politikai megállapodásait illeti, ott az a megnyugtató kijelentése, hogy „nem ment stílust tanulni...”

Az első órák izgalma után Budapestben most már a nyilatkozat hangja után, nyugodtabban várják Gömbös beígért nagy exorzéját, amely a berlini reptélyre fényt akar deríteni.

Ebben a mai ideges atmoszférában erre a felvilágosításra és fényderítésre szükség is van.

MEGALAKULT A NEGYEDIK MAGYAR FASISZTA PÁRT

A Hitler-hangulat hatása alatt ma meg-

alakult Magyarországon a negyedik fasiszta párt. Ennek a pártnak neve: A Magyar Fasiszták Küzdelmi Szövetsége. Országos Mozgalmi Központja. A párt elnöke: Kása Hunor József.

GÖMBÖS RÓMABA MEGY

A Pesti Napló jelentése szerint Gömbös Gyula

a köznapokban Rómába megy és ott Mussolininek beszámol azokról a tárgyalásokról, amelyeket tegnap Berlinben Hitlerrel folytatott.

A MTI megállapítja, hogy a Pesti Naplónak ez a híre hivatalos megerősítést még nem nyert. Az MTI szóval nem cáfol...

A SZÉKELYUDVARHELYI MAGYAR NAP

Nagy tömeg, méltóságteljes nyugalom — Gróf Bethlen, dr. Balogh, dr. Willer, Laár és dr. Gyárfás beszéltek

Székeludvarhely, június 21.

Székeludvarhelyen a magyar párt országos nagygyűlésének főpróbája lezajlott. És megállapítható, hogy sikerrel. Illetve: semmi sem szól e siker ellen. A közönség szufolásig megtöltötte a gyűléstermet, figyelmesen hallgatott, ahol kellett, tapsolt, vagy felháborodott és — remélhetően — mikor felállt, hogy távozzon, a ráhullott eszme-magok nem peregtek le lelkéről.

Ugy általánosságban: egy politikai gyűlés hatása kettős. Vagy gondolati, vagy cselekedeti. Vagy megdöbönt, vagy

teszem azt, barrikádokat emeltet.

Mi megdöböntünk!

A magyarpárti képviselők és szenátorok a székeludvarhelyi gyűlésen megmeglátták azt a függőnyt, mely a kisebbségi polgár és a kormánypolitikai elgondolás közt van. E függőnyre gyönyörű jelszavak és mondatok vannak írva, de ha az ember bekukinthat a függőny mögé, szívére fut a vér és mélyen megdöbben.

Hogy min, arról a gyűlés szónokai számoltak be.

A gyűlés lefolyása

mely meggátolta az őszinteség megnyilvánulását. Ezt nem csak a megye, az egész ország részéről meg lehet állapítani. Aztán sorra rátapint a politikai élet egyes szerveire, megnyilvánulásaira, intézkedéseire. Így például,

a kisebbségi államtükróság legnagyobb fogyatékosága, hogy semmi hatásköre nincs.

Egyetlen célja az ékverés és a kisebbségek megbontása. Az autonómia visszaállításából nem sok jót láttunk, mert az interimbizottságok működnek továbbra is. Az anyanyelv dolgában rosszabbul állunk, mint ezelőtt egy évvel. A tanító-

ság és a lelkesek államsegélyének ügye sem haladt előre, de Gusti közoktatásiügyi miniszter legutóbbi kijelentései reményt nyújtanak. Az elbocsátott vasutasok és postások részére sikerült ugyan haladékos kieszközölni, de újabb nyelvviszsga jön, ami nem nagy biztatás. A választási reformmal úgy áll a dolog, hogy mindig az sürgeti azt, aki kívül áll a kormányon, de ha kormányra jut, azonnal megfordul ról. A reformra egyelőre nem lehet számítani. Az adókievetés némi helyen emelést jelent és az adóelhajítás mai formája ellen élen kell tiltakoznunk. Az adóbonoknak április elsején kellett volna megjelenniük, de ez talán csak akkor történik meg, ha még ez a pénz is elfogy. Az ingatlan átruházási illeték felemelésével a kormány még az eddigi csekély illetéktől is elesett, úgy, hogy ezt belátva, most törvénytelenül akarják a dolgot. A konverzió megvan, de a végrehajtási utasítás késik. Gróf Bethlen a konverzió zűrzavarai helyett a felek testvéri jóakaratu kiegyezését ajánlja. Szerinte ez az egyetlen mód a megoldásra. Az utóbbi időben oly gyakori pártalapítás kapcsán megállapítja, hogy egy párt programjának alapja nem lehet az italmérséi engedélyek megakadályozása, vagy megvonása. A szívalvni és tordai atrocitásokról szomorúan emlékezik meg és az már tragikus, hogy minket

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

2

— Hát rendellenes — mondta Blanka és úgy esett vissza az ágyba, mintha valami nagy terhet tett volna le. En nem tudtam felfogni ésszel, hogy abban, amit mondott, mi van olyan rettenetes. En magam sem voltam valami nagy rendszertető ember s azt gondoltam, hogy Garmada ur is rendellenes: azért mégis megszüntet valahogy. Nekem inkább a zsidók furták az oldalomat s nem tudtam, hogy miképpen hozsam ezt a Blanka tudomására. Végre mégis elszántam magamot s ismét megszólítottam őt:

— Aluszik-e erősen, kosasszony?

— Nem, hát mit akarsz?

— En csak azt, hogy megmondjam, miszerint a zsidók között is vannak jó emberek.

— Hogyne, sokat adakoznak — mondta Blanka.

Egyszerre csak nevetni kezdtem, mert az jutott eszembe, hogy az előbb nem a zsidók, hanem én adakoztam az udvaron.

— Hát te most mit nevezsz? — kérdezte Blanka.

— En azt nevetem, hogy milyen furcsa volna, ha nekem nagy szakállam volna s földigterő fekete kaftánom és én úgy béjőnnék ide az udvarra s akkor látnék egy katolikus fiút, aki vászon vadászgunyában sésné a sókákot.

— Hát ide nyugodtan bejöhetsz — mondta Blanka, — mert ide járnak olyan zsidók.

— Járnak-e? Hát ide mért?

— Azért, mert ez a ház a zsidó egyház községe s itt a másik lakás fenn van ártva nekik. Ott van egy nagy szoba s a vándor, szegény zsidók ott alusznak s vannak bókherék is, akik hajnalonként

idejönnek s megfürösztik őket s imádkoztatják.

En nagyon elcsodálkoztam a dolgon, de aztán eszembe jutott a tegnapi dolog s kedvesen így szóltam:

— Maga is egy szép kicsi bókher, Blanka kisasszony.

— Bókher a fenét! — felelte ő.

— Biza bókher!

— Hát mért lennék az?

— Azért, mert maga is meg akart fürösztetni engemet az este.

Erre Blanka nyújtózott egyet szép puhán, mint a macska, majd így szólt:

— Hallgass, ne izgass!

Olyan furcsán mondta, hogy ismét dárdás vitéz kezdtem lenni. De azért oktatják s nevelik az embert a családi körben s az iskolában s a templomban a példás életre, hogy a kísértések idején az általános tételeknek hasznát vegye. Ilyen esetre pedig az általános tétel az, hogy azokra a szentekre kell gondolni, akik tiszta ártatlanságban éltek s a mennyei örömek kedviért a gyarló testet parancs alatt tartották. Így tehát én is kiválasztottam egy példaképet és szűz Szent Imre hercegre gondoltam, aki úgy halt meg, hogy a testi bünt nem ismerte. Egy fohászt küldöttem hozzá, majd elképzeltem, hogy vajjon ő miképpen állott volna ellen annak, ha Blanka akarta volna csábítani s arra az eredményre jutottam, hogy ő is bizonyosan úgy tett volna, mint én, vagyis egy másik ártatlan szenthez folyamodott volna, aki előtte élt. Ez engemet megnyugtatót, hogy helyesen járok el s aludni próbáltam ismét.

Azonban nem akart megszállani nálam az álom.

Gondolkozni kezdtem tehát, hogy itt a hiba hol van s olyan eredményre jutottam, hogy a kísértet legyőzni a fohász nem elegendő, hanem oda az is kell, hogy Blankától valahogy messzebb kerüljek.

— Legalább meglessem, hogy a zsidókat miképpen fürösztik — mondtam magamban, majd csendesen öltözködni kezdtem. A hajnal már szépen derengett nekem s igen Blankának is a szundítás, mert nem vett semmit észre. Amikor azonban éppen a kabátomat akartam felvenni, egyszerre hátravágódott az ajtó s valaki a küszöbre szökött s elordította magát:

— Vértürdőt rendezek!

Abban a pillanatban az asztal mögé ugrottam, Blanka pedig az ágyból az én hátam mögé. S úgy megtörpültem minyárt, hogy csak félfejjel voltam magosabb az asztalnál, de Blanka is annyira megsemmisült, hogy még kiáltani sem tudott. Annyit azonban láttam, hogy a tegnapi völgyény jelent meg nekünk, irtó rezzenen s egy nagy disznóölő késsel a kezében. Nem ölt meg rögtön minket, hanem egyideig csak állt a küszöbön s ruhógött ördögi pofával s rázta a nagy kést. Blanka úgy fogott hátulról engem, mint a karót a tükinda.

— Bujj elé onnan! — ordított megint a völgyény, de nem tudtuk, hogy kettőnk közül melyiknek szól a parancs s így nem bujtunk elé egyik sem. Erre lépett egy felet s rámmutatott a késsel.

— Hát ez az új szeretőd?! — mondta. Félelmemre csak most került fel igazán a korona, mert hiába voltam én ártatlan, ha ő engemet szeretőnek nézett. S a dermedt pillanatokban az életszeretet is ordítani kezdett bennem, hogy itt muszáj csinálni valamit s akkor egyszerre, mint annyimás veszélyes percben, eszembe jutott Bolha s abban a szent pillanatban el is kiáltottam magamot:

— Bolha, segíts!

Mire kettőt számoltam volna, Bolha

ott termett a vackából s minden habozás nélkül nekiugrott hátulról a völgyénynek. Annak csak annyi ideje volt, hogy a késsel a kutyához vágjon, de szerencsére nem a kutyát találta el, hanem a levegőt, de azt olyan erősen, hogy kiesett a küszöbön s végigterült a földön. Erre én is felegyenesedtem és Blankához így szóltam:

— Itt nem könnyű minket megfürösztetni.

Blanka megigazitotta a haját, aztán úgy hálógészen odament a völgyényhez, megnézte őt, majd pökött rá egyet és azt mondta:

— Becstelen tróger!

Aztán kivette kezéből a kést és úgy odaverte élivel a vízvezetéki vastartályhoz, hogy valóságos csipke lett belőle. Amikor ezt is elvégezte, visszafeküdt az ágyba s egy nagy sóhajással jelezte, hogy megkönnyebbült. Bolha ott állott mellettem és boldogan csavargatta a farkát. En ránéztem Blankára s miközben simogattam a kutyát, így szóltam:

— Büdös vagy Bolha, de bátor!

Blanka értett a szóból és megjegyezte.

— Majd megfürösztöm.

Engem nem fogott a tréfa, hogy Blanka megint fürösztetni akart, hanem azon gondolkodtam inkább, hogy miképpen lehetne a kapun kívül keríteni a földi völgyényt. Blanka azt mondta, hogy mi zárjuk magunkra az ajtót, ő pedig majd felébred és elmegy. Ezt én nem találtam helyesnek, mert úgy véltem, hogy aki így fekszik le, az nehezen kel fel. Kimentem tehát és megvizsgáltam én is a nagy hőst. A szuszogásáról annyit megállapítottam, hogy lesz, aki felkeljen. A többi már nem ment nehezen, mert az udvari hordóból vízet merítettem a markommal s azt cseppenkint eregetni kezdtem az ábrázatára. Úgyeltem azonban, hogy hirtelen veszély esetére a kutya mellett lenygyen.

(Folytatása következik)

állanak oda békebontóknak. Beszédét azzal fejezi be, hogy a magyar párt csak névleg párt, valóságban a magyar nemzetnek a gyűlekezete, hova beállani nem pusztos dolga, hanem kötelesség. Még a legkisebb rossz az, hogy azt tesszük, amit a többség tesz. Ezért kell a magyar párt számlája alatt tömörülni és ő — Bethlen —, míg azt látja, hogy több-kevesebb bizalommal tüntetik ki, lankadatlanul folytatja ama szent tűz táplálását. Bethlen tartalmas, objektív beszédét hosszan tapsolta a hallgatóság.

BALOGH ARTUR BESZÉDE

Bethlen után dr. Balogh Artur szenátor áll fel és rendkívül határos, logikus és széles látókörű beszédében, az állam és a kisebbségek jelenlegi helyzetének okait fejtegeti. Ő ezt két nagy aránytalan ságban látja. Egyik a bürokratizmus túltengése, másik pedig az aránytalanság, ami aközött van, amit az állam követel és amit ad a polgárainak. Egy ország sincs, ahol annyi törvényt hoznának, mint éppen nálunk.

Ez az ország agyon van kormányozva és ennek következménye egy bizonyos politikai gyámoltalanság. Politikailag minden polgár kiskorú és ez bizonyos szabadság-hiánnyal jár, ami viszont rendőr-állam vonás.

A nemzetiparasztpártnak lett volna kötelessége, hogy egy modern államot szervezzen és fejlesszen ki, akiktől nem memorandumokat várunk, hanem új szellemet. A kisebbségi élet terén egy év óta nincs semmi javulás. Ennek okai a túlzott nacionalista felfogás és a demokrácia hiánya, mely az egyenlőtlen életboldogulási lehetőségekben kulminál. A többségnek kritikátlan dédelgetése a kisebbség hátrányára, nem csak ennek, hanem az államnak is kárára van, mert kilengésekre végül is anarchiára vezethet. Hanem a főbbaj mégis az, hogy

nálunk a szavak és tettek nem fedik egymást.

Példa rá Titulescu, aki szerint a határok, láthatatlanokká kellene válnának, hogy a kisebbségek jól érezzék magukat, és mi a valóság? hogy éppen ennek ellenkezője igaz. Kisebbségi kérdés létezik és ezt meg kell oldani, de itt az a helyzet, hogy a kolibrit meglátják, de az elefántot nem veszik észre. A magyar párt nem mulasztott el semmit sem itthon, sem a külföldön és elérték egy olyan sikert, mely felmérhetetlen jelentőségű és ez a csiki magánjavak visszatétele. Ez, igaz, csak egyhuzadában történt, de nagy eredmény a jövőre. Beszéde végén ráter a magyar gazdapártra, mely, szerinte nem a nemzet sebeit, hanem a saját zsebeit nézi. Egy párt célja a nemzet nagy céljait szolgálni, ez azonban a MG-nak nincs személyi és tárgyi alapföltétele s így önmagától fog kimulni. Beszédét az írás szavaival végzi: „Nem kívánom az istentelen halálát, hanem hogy megterjen és éljen.”

Dr. Willer József örömmel állapítja meg, hogy mennyi nő jelen meg a gyűlésen, akik egyben a magyar családot és a magyar gyermekeket is jelentik. Beszámolója további részében részletesen ismerteti, hogy milyen nehéz a magyar képviselői hivatás és hogy mennyi taktikai érzéket kíván meg. Az erdélyi és a regáti mentalitásról beszélve, megállapítja, hogy a regátiak részéről sokkal több megértést tapasztal. Példa rá éppen Gusti közoktatásiügyi miniszter, aki székelyföldi körutja után úgy nyilatkozott neki: (Willernek), hogy teledbeszéltek a fejed (Gustinak), hogy milyen állapotok vannak a Székelyföldön és mikor eljött ide, személyesen győződhetett meg ennek elengedőjéről.

Sőt, Willer szerint, Gusti egyenesen megbotránkozott azon, hogy a magyar szekcióju állami iskolákban csak a gyermekek tudnak magyarul, a tanító egy szót sem.

Aztán megemlékezett a sinfalvai rombolás ügyében Serban kisebbségi miniszterhez beadott magyarpárti memorandum sorsáról.

Ezt a memorandumot azzal adták vissza, hogy sem formailag, sem tartalmilag nem alkalmas arra, hogy a miniszterelnök elé terjesszék.

Formai hiba az volt, hogy Willer a gróf Bethlen György megbízásából adta be a memorandumot, a tartalom pedig az eshetett kifogás alá, hogy a memorandum

kéri a tömeg felvilágosítását arra vonatkozólag, hogy

a vagyon elleni deliktumot ne téveszesse össze a hazafias érzéssel.

Majd kitér az állampolgári kérdésre, mely ránc nézve szörnyű kínzások kut-feje. Aki itt állampolgárságát akarja visszaszerezni, annak előbb tíz évig hontalannak kell lennie. Felszólalását a rendtörvény kritizálásával fejezi be.

Laár Ferenc beszámolójában részlete-

sen felsorolja, hogy mikor, milyen ügyben és milyen eredménnyel szólalt fel a parlamentben.

Gyárfás Elemér rekedtségére hivatkozva csak röviden beszélt, a magyar gazdapárt azon állításait cáfolta meg, hogy a magyar párt nem elég demokratikus és hogy nem törődik a párttagok gazdasági helyzetével, illetve az általános gazdasági helyzettel. Az első válasza az, hogy a MG ahogy egy arisztokratát kaphat, kri-

tika nélkül keblére öleli, a másodikra, hogy mi a gazdasági kérdés? Az, hogy legyen mit enni holnap. És ezt akarja maradéktalanul a magyar párt.

Ezután dr. Jodál Gábor elnök zárószavaival a gyűlés szétoszlott.

A magyarpárti képviselők és szenátorok még 20-án is Székelyudvarhelyen maradtak és ugynevezett panasz-napot tartottak. (t. s.)

Németország területéről már az iparvállalatok is menekülnek

A kormány betiltotta a badeni centrumpárt politikai katonaságát

Danzig uralmán a nemzetiszocialisták megosztóznak

Berlin, június 21.

Egyelőre még csak a német kereskedelmi és ipari egyesületeket foglalkoztatja a kérdés, de nagyon röviden maga a kormány is belefolyik azokba a jelenségekbe, amelyek a német gyáripár környékén mutatkoznak.

Egyre hangosabb a panasz, hogy nagy mértékben gyárvállalatok külföldre teszik át székhelyüket és telepeiket.

Ez az eljárás — mondják a panaszok — nemcsak hazaárulás, de gazdasági veszedelem is, mert a külföldön ismét üzembe helyezett német gyárvállalat a külföldön versenytársa lesz a Németországból külföldre törekvő német gyáripár áruinak. Mindezek felül — mondják a német lapok, — a nagy német gyárvállalatok külföldre menekülése csak még jobban elmélyíti a németországi munkanélküliséget, mert hiszen nagyon természetesen, hogy ezeknek a gyáraknak kívándorlása esetén megfogyaikoznak a munkaal-

kalmak. A német nagy gyárvállalatok szökésével a kereskedelmi és iparkamarák is foglalkoztak már és azt követelik, hogy:

a kormány ezekhez az elvándorlásokhoz ne adja a szükséges devizamennyiséget, ne engedje meg a kormány, hogy ezek a

menekülő gyárvállalatok német szakmunkásokat magukkal vigyenek,

és végül azt követelik, hogy a lapok ne vehessenek fel olyan külföldi hírdetéseket, amelyekben német szakmunkásokat keresnek.

A dolog mindenesetre már csak azért is nagyon érdekes, mert minden hivatalos dicsőítménynél jobban rávilágítanak a mai németországi állapotokra.

Itt már nem zsidó gyárakról, hanem csak német, tehát tisztán árja gyárakról van szó, amelyek mind azon igyekeznek, hogy Németország területéről a maguk vagyonát és kenyérkereseti lehetőségeiket elmenekíthessék.

Hihetetlen pénzbe és anyagi veszteségbe kerül, ha egy-egy ilyen nagy német gyár külföldre szökik, mert hiszen, ha a gépeket és vezetőit, pénzt és nyersanyagát magával is viheti, nem viheti magával a gyártelep területét és épületeit. De úgy látszik, ezt a hatalmas veszteséget is elszánnak a menekülők, csak hogy — menekülhessenek.

A kereskedelmi és iparkamarák megmozdulása azonban arra mutat, hogy ez a menekülési út sem sokáig marad nyitva. Valamelyik ösgermán törvény rövidesen kiadja, hogy a magántulajdonnal idegen országba költözni — hazaárulás.

Koalíciós kormány Danzigban

Nagyon érdekes eseménye még a német politikai életnek, hogy Danzigban a különböző pártok között megegyezés jött létre. A nemzetiszocialisták a danzigi választások alkalmával ugyan abszolút többséget szereztek és bár az az elvük, hogy abszolút többség esetén a hatalomban más pártokkal nem osztoznak, Danzigban mégis kivételt tettek és a többi, szavazatokat kapott pártokkal koalí-

cióra lépnek.

Az idevonatkozó tárgyalások már beférést is nyertek és a jelentések szerint a danzigi koalícióban a nemzetiszocialistákon kívül két centrumpárti és egy német nemzetipárti miniszter is helyet kap.

Az új rezsim óta Németországban ez az első eset, hogy a centrum koalíció forrájában Hitler pártjával összeműködik.

A német lapkitiltásokért gazdasági ellenrendszabályokkal fenyegeti a cseheket Németország

Legutóbbi számában jelentette a B. L., hogy Csehszlovákia országa területéről 99 németországi lapot tiltott. Ez ellen a tömeges lapkitiltás ellen ma a német kormány a cseh külügyminiszterrel tiltakozott. A tiltakozás szövegezése nagyon érdekes. Németország megállapítja, hogy az ilyen tömeges lapkitiltás az államok egymásközi életében nem szokásos és ez az eljárás „ellentétben áll a német-cseh gazdasági egyezmény szellemével is”

A BERLINER TAGEBLATT MÓSAKODIK...

A Berliner Tageblatt egyik legutóbbi számára hivatkozással a párisi L'Oeuvre cikket közöl, amelynek nyomán, úgy látszik, a politikai hatóságok a Berliner Tageblattot tették felelőssé. A lap ma kövér betűkkel és két hasábos szedésben visszatér a dologra és a többiek között a következőket írja:

„Ha a német antiszemizmus kérdésében meg is van a magunk külön véleménye, mégis és nem egyszer kihangsúlyoztuk már, hogy az antiszemizmusnak prominens szerepet betöltő német zsidók viselkedése miatt a német nép széles körében visszhangot kellett kelteni. Az Oeuvre cikkében úgy állítja be, mintha a németországi zsidóság valamennyien az ártatlanság angyalai lennének és mintha a furor teutonicus minden ok nélkül védellem emberekre tört volna rá. A dolgok így igazán nem állanak. Mint a legutóbbi mellékletünk, a Brücke kérdéses cikkéből kitűnik, Németország objektív gondolkodó zsidósága maga is belátja, hogy az antiszemizmusnak a zsidóság németországi viselkedése miatt ki kellett törni és éppen ezért a zsidóság most azon van, hogy amikor egyfelől a nemzetiszocialista gondolatbarátságok, másfelől megtalálja a németiséggel való ki-

egyezségek útjait. A külföldnek saját érdekében szintén az lenne a kötelessége, hogy megértő magatartással hozzájáruljon a németországi zsidóság a törekvéseinek sikeréhez.

A Berliner Tageblatt fenti cikkéből mindekellett az tűnik ki, hogy a Berliner Tageblatt nem helyeselhetné szárazszálszerűen a németországi antiszemizmust és ezért az orrára koppantottak. Továbbá az, hogy ma már nincs nagy akadálya annak, hogy a Németországból nem emigrált zsidók az államhatalommal és annak politikai irányvonalával „megalkudjanak”. Természetesen csak egyoldalú alkuról lehet szó: deferálnak kell, tűnőnek kell a megsejgyenítettéget és a gazdasági kisemmizettséget és akkor — maradhatnak.

A CENTRUM A HORST-WESSEL INDULÓNAK ÚJ SZÖVEGET SZERZETT

A badeni belügyminisztérium sajtóirodájának jelentése szerint a badeni kormány ma betiltotta a Baden-Wacht című politikai osztagot. Ez a szervezet a centrum katonasága volt. A Baden-Wacht a centrumnak ugynevezett politikai harciszervezetként szerepelt. A belügyminiszter indokolása szerint ez a szervezet az egész országban nyugtalanítást keltett és ezért be kellett tiltani. A többiek között a nemzetiszocialista ruházott tagok egyenruhát utánozta és ezenfelül olyan „hecc-levelezőlapokat” küldött szét, amelyek arról tanuskodtak, hogy az alakulat az állam és annak kormányával szemben a köteles tisztelettel nem viselkedik.

További büne a Baden-Wachtnak az volt még, hogy a nemzetiszocialista harci dalok sőt a Horst Wessel induló melódiájára is új

és csufondáros szövegeket szerzett és azokat nyilvánosan énekelte. A szervezet feloszlátása alkalmával olyan körrendeleteket találtak, amelyek azt kívánják a szervezet tagjaitól, hogy a kormány rádióbeszédeinek és közleményeinek leadását minden lehető módon és eszközzel zavarják meg.

A badeni belügyminiszter indokolása jó mélyen beláttat az „egységes” Harmadik Birodalom földalatti harcaiba.

Bukaresti események

A KINCSTAR NAPI BEVÉTELEI

június első felében a pénzügyminisztérium hivatalos jelentései szerint, átlagban 50 millió lej tettek ki.

ZALETZKYNEK,

a Skoda-gyár bukaresti irodája vezetőjének 30 napos vizsgálati fogsága június 24-én ismét lejár. Zalezky azzal az indokolással, hogy a vizsgálat végetért és el-lene semmi különösebbet nem produkált, szabadlábrahelyezését kérte. Döntés még nem történt.

SIANCU KAPITÁNYNAK,

Tischler Mór gyilkosának védői testületileg megjelentek a bukaresti főügyésznél és védencük szabadlábrahelyezését kérték azzal az indokolással, hogy Siancu súlyos tüdőbeteg. A főügyész a hét folyamán dönt.

A GRIVITAI MUNKÁSPART

négyhónapi vizsgálat után főtárgyalásig ért. Igazi monstre-pör lesz, több száz vádlottal és tanúval. A vádlottak közül 81-en vannak letartóztatásban.

AZ ÚJ DUNAHD

ügyével kapcsolatban ismét megkezdődtek a tárgyalások Jugoszlávia és Románia között. Mirto közlekedésügyi miniszter kedden kihallgatáson fogadta Ciolac Antit és három kiküldött jugoszláv mérnököt. A megbeszéléscsken résztvevők a CFR mérnök-megbízottai is. A megegyezés valószínűnek látszik.

A RÉGI ÁLLAMI TARTOZÁSOK

kifizetése hamarosan megkezdődik. E célra 200 millió lejes rendkívüli hitel nyitnak meg.

POIARCA

volt miniszter ma cikket írt az egyik bukaresti lapban, amelyben úgy a belföldi, mint a külföldi gabonaeladás monopoli-zálását követeli.

A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint körülbelül 200 ezer vagonra becsülhető az idei búzatermés. Ebből a belföldi fogyasztás céljaira 160 ezer vagon kell, 40 ezer vagon pedig exportálai fognak.

MIRTO

közlekedésügyi miniszter nyilatkozatol ad közlé az Adeverulban, hogy Piatra-Neamt-on semmi kormányellenes kirohás nem történt. A gyűlés harmonában zajlott le.

VAJDA

miniszterelnök kedden Kolozsvárról Bukarestbe érkezett.

A politikai fogoly beszél

Amit a német börtönökben láttam

Geoffrey Fraser világhírű angol újságíró személyes tapasztalatai

III.

Az egész ügyem nem látszott nagyon megnyugtatónak és ha ensem egyenesen egy különzárkába kisernek, akkor valószínűleg elvesztettem volna még meglévő kis reménységemet is. Az a tudat azonban, hogy több kedves, bátorszívű sorstársal tettem egy szobába, akik felrázzák az embert a kétségbeesésből, kissé megnyugtató. Elhatároztam, hogy minden áron eltávolítom magamtól a gondokat, a mik kegyetlenül gyötörték.

Amikor a nekem kijelölt cellába megérkeztem, sorstársaim örömmel siettek elém, körülvettek és megkérdezték, hogy mi újság van a külvilágban. Nagyon elszomorítottam őket azzal a véleményemmel, hogy körülbelül öt évi kényszermunkával fog a Harmadik Birodalom sújtani engemet.

Egy érzékeny pillanatomban arra kértek, hogy tartsak nekik egy kis előadást. Biztosítottam őket arról, hogy az áldozatok, amiket mi most meghozunk, a magasabb emberi kultúra nevében, nem hiábavalóak és meg fogják hozni gyümölcsüket.

Szenvedélyes kitörésem jót tett nekem és nekik is. Megkönnyebbültnek éreztem magamat.

Következő nap furcsa incidens játszódott le. Két, nagyon rendesen öltözött egyén jelent meg a fogda kapujánál, írott paranccsal, amely szerint engem rögtön „szolgáltatásnak ki” nekik. Egy börtönőrt küldtek utánam, hogy keressen meg a cellákban. Ugyanebben az időben érkezett meg a vizsgálóbíró rendelete is, hogy a moabiti börtönbe szállítsanak be. Ez volt a szerencsém, mert a fogda tisztviselői, látván a vizsgálóbíró írásos rendeletét, megtagadták a kiadatásomat a két idegen megbízottak és utasították őket, hogy írásbeli rendelkezést hozzanak a vizsgálóbíró saját aláírásával.

Nem kétséges, hogy ebben az esetben a náci manőveréről volt szó, akik ilyenformán ki akartak venni a rendőrség védelme alól, hogy aztán annak rendje és módja szerint „eltüntessenek”, mint ahogy az annyi más áldozattal megtörtént. Ezek az incidensek gyakoriak voltak ebben az időben az érdekelték leghangosabb tiltakozásai ellenére is.

A MOABITI BÖRTÖNBEN

Nem sok idő múlva átvittek a moabiti börtönbe. A szobában levő sorstársaim meghatározó módon bucsúztak el tőlem. Mivel a náci ellopták a pénzeimet, nem volt csak egy márká vágyon a zsebenben és szenvedőtársaim tudták, hogy lehetetlen helyzetben leszek addig, amíg sikerülni fog valamilyen uton-módon megteremtteni az összeköttetést a külvilággal.

Egy pillantás alatt megtöltötték a zsebeimet cigarettával, csokoládéval, osztyákkal, narancssal és mit tudom még mié.

Amikor a börtönőr eljött értem, mindnyáján melegen kezét szorítottak velem

és melegen bucsúztak el tőlem.

A moabiti híres börtön, nagyon jól rendezett, abszolút modern épület. Az én zárkám mérete 26 köbméter volt, jó levegőjű, központi fűtésű zárka, amelynek matracos ágya és durva szőnyegek voltak, de kaptam egy asztalt, egy mosdót és két könyvet is, amelyből olvashattam szabad időmben. A fegyőrök a legnagyobb udvariassággal viselkedtek nemcsak velem, de az összes politikai foglyokkal. A legkellemetlenebb része a fogságnak csak az

egyedüllét volt. Azon ritka alkalmon kívül, amikor az orvoshoz, vagy a vizsgálóbíróhoz kellett mennem, nem hagyhattam el a cellámat csak napi fél órára, amikor az udvaron sétálhattam körül a többi foglyokkal. Sok táplálékot kaptunk, nem is nagyon rosszat, egyszerűt, elfogyaszthatót és azok, akiknek pénzük volt, hozathattak a börtön kántinjából azt, amit akartak: ételneműket kívül toalettcikkeket, írószereket, dohányneműeket, újságokat.

A világtól elzárva...

A kellemes bánásmód ellenére is, amelyben részem volt, sokat szenvedtem az első napokban. Teljesen el voltam zárva a világtól és attól, ami kívül történik. Nem tudtam azt sem, hogy tudják-e ismerőseim és jó embereim azt, hogy itt vagyok a moabiti börtönben és hogy tettem-e már valamit az én érdekemben. Többször kértem a vizsgálóbírót, hogy engedjen értesítést küldeni az angol konzulátusnak, de minden kérésemet visszautasították.

Irtam ugyan egy levelet az angol konzulnak, de arra semmi választ sem kaptam. Az Alexander Platz-i fogdában voltak kedves sorstársaim, akikkel elbeszélgethettem. Itt egyedül voltam, gondola-

taimmal, amelyek egyáltalán nem voltak vidámak. Egyedül voltam a borzalmak emlékével, amelyekben részem volt. Egyedül a borzalmas kényszermunka évincéi homályos jövőjével. Egyedül jelenlegi kilátástalan helyzetem teljes bizonytalanságával. Éjszakákon keresztül hánykolódtam, nem tudtam aludni. Vártam a napot. És nappal vártam az éjszakát. Borzalmas fejföréseim voltak, amelyek egy pillanattal sem szüntek meg. Soha, egyszer sem éreztem magam életemben még ilyen szomorúnak és elhagyatottnak.

Ez az állapot április 12-ig tartott, a mikor a vizsgálóbíró bejelentette az angol konzul látogatását. Végre egy kis fény abban a sötétségben, amely körül-

Amerika hajlandó a hadiadósságok revíziójáról tárgyalni

Washington, június 21.

Az amerikai pénzügyi kormány ma az ország valamennyi hitelezőjéhez jegyzéket intézett. Ebben a jegyzékben az amerikai kormány közli, hogy hajlandó a hadiadósságok ügyében az adósság-összegek revíziójáról tárgyalni, de az az előfeltétele, hogy az adós államok a június 15-én esedékes volt részletet vagy legalább annak egy részét megfizessék.

Amerika tárgyalásait Finnországgal már meg is kezdte, de nem kezd tárgyalásokat Franciaországgal, Belgiummal és Lengyelországgal, mert ez a három állam adósságaiból június 15-én semmit sem fizetett.

KULTURA, ANTIREVIZIÓ ÉS 10 EZER LEJ

vagy

Hogyan jutott Orendi Viktor sváb újságíró egy kis aprópénzhez

Temesvár, június 21.

Annak idején megemlékeztünk arról, hogy Orendi Homenau Viktor sváb újságíró volt a temesvári revíziós gyűlés egyik szónoka. Ismeretes, hogy Orendi Homenau a közelmúltban memorandumot adott át Titulescu külügyminiszternek. E memorandumban Orendi lesújtóan nyilatkozott a svábságnak a magyar impérium alatti helyzetéről, hangsúlyozván, hogy a mostani helyzet ezzel szemben nagyon jó.

A temesvári megyei prefektúra 24-933. szám alatt fizetési rendeletet adott

Meddig érvényesek a hétvégi menettérti jegyek

Bukarest, június 21.

A CFR forgalmi igazgatóságának új rendelkezése szerint a hétvégi menettérti vasúti jegyek péntek éjszakától hétfőig lesznek érvényesek.

Sikkasztott a központi börtönigazgatóság pénztárosa

Bukarest, június 21.

Az ilfovi ügyészség őrizetbe vette Emil Georgescut, a központi börtönigazgatóság pénztárosát, akit 240.917 lej elsikkasztásával vádolnak. Georgescu a sikkasztások egy részét be is ismerte.

ki fentnevezett Orendi Homenau Viktor sváb újságíró javára. A rendelet indoklása szöveg szerint a következő:

„Ajutor pentru propaganda culturală între minoritățile etnice din Banat.”

Azaz, magyar fordításban:

„Segély a Bánát etnikai kisebbségei közötti művelődési propagandáért.”

Egy szubvenció szövegben beszél, mint a legszerelmesebb levél — mondhatnánk a költővel.

Ha ugyan a költő szóra méltatná azt a kulturát, amit Orendi Homenau Viktor ur művel a kisebbségek soraiban.

Zettkin Klára meghalt

Moszkva, június 21.

Az archangeloszkói üdülőtelep vezetősége ma reggel táviratilag közölte a moszkvai hatóságokkal, hogy egyik ápolója, Zettkin Klára, ma 76 éves korában, ott meghalt.

Zettkin Klára egyike volt a német kommunista mozgalom egyik legjelentősebb alakjainak. Legutóbb, 1932-ben, a német birodalmi gyűlés korelnöke volt és a pártok között nagy zavart keltett harcias s intranzigensen kommunista beszédével.

A kommunista mozgalom tudományos irodalmának is jelentős alakja volt Zettkin Klára, akit Oroszország a nemzet halottjának tekint.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsábkák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

vett! A konzul, aki az alkonzul társaságában látogatott meg, csak a vizsgálóbíró jelenlétében beszélhetett velem. Megkérdezte, hogy bánnak velem. Azt mondtam, hogy jól; ez igaz volt. Azt kérdezte, hogy egészséges vagyok-e? Erre a kérdésre is igennel feleltem. Ez nem volt igaz. Azt azért mondtam, hogy elmondottam, hogy anyám táviratozt nekik, egészségem után érdeklődve és nem akartam nyugtalanítani.

A konzul ezután kijelentette, hogy az angol kormány foglalkozik az ügyemmel, de nem tud addig semmit sem tenni érdekében, míg a törvényszéki tárgyalásra nem kerülök. Addig is, ha valamire szükségem lenne, szabad lesz ezután leveleznem a konzulátussal. Ez ugyan nem volt halvány vigasznál egvél, de egyelőre ez is elegendő volt. Ezenkívül ételneműket és dohányt is kaptam ezután pénzemhez is hozzájuthattam, amivel írószereket vásároltam és befejeztem azt a regényt, amelyen elfoga-ásom előtt dolgoztam.

(Befejező közlemény következik.)

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hasbajt minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Tömegmérgezés a fagyaltól

Giurgiu, június 21.

Ibis Astan giurgiui cukrász festékekkel színesítette fagyaltját. A festékekben sok mérgező anyag halmozódott fel és a fagyalt fogyasztói közül többen súlyosan megbetegedtek, sőt egy kislány meghalt. A cukrászt őrizetbe vették.

Mattern nyomtalanul eltűnt

Newyork, június 21.

Moszkvából ideérkezett jelentések szerint, az orosz hatóságoknak minden kísérlete, hogy az eltűnt Mattern repülő felleljkék, kudarcot vallott és így az orosz kutatóexpedíciók a nyomozást be is szüntették.

Oroszországban az a vélemény, hogy Mattern valahol, talán már a tenger felett, lezuhant és gépével együtt elpusztult.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hiteltelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Mindazoknak, kik magukat gyengének és kimerülteknek érzik a

BIOGLOBIN

új életerőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, étvágygerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél:

FABRIIUS GUIDO

„MEDVE” gyógyszerár

Nagyszeben — Sibiu

A kremsi bomba robbanása után...

Az osztrák kormány betiltotta a nemzetiszocialista rohamosztagokat és ifjúsági szervezeteiket

A kremsi robbanásnak 28 sebesültje és két halottja van — Ma egy helyi érdekű vasut hidját robbantották fel — Betiltották az osztrák nemzetiszocialista sajtó vezérlapjait

A Völkischer Beobachter Dollfuss száműzetését követeli

Bécs, június 21

Hétfőn délután Kremsben robbant a legújabb ausztriai bomba. Ennek a bombának robbanása nyomán a Dollfuss kormány határozott.

Betiltotta a nemzetiszocialista párt rohamosztagait és ifjúsági szervezeteit.

A kremsi bomba ügye — bár a robbanás huszonnégy órával ezelőtt történt — még e percben sem teljesen világos. Az egyik jelentés szerint a keresztényszocialista tornaegylet tornászai közé dobtak bombát és a bomba két fiatallembert súlyosan megsebesített, a másik jelentés ezzel szemben úgy tudja, hogy a gyakorlati rendőrk gyakorlatoztak és ezek közé vetették a bombát. Ez a bomba 30 embert sebesített meg, akik közül tizenkilencet kórházban ápolnak. A hírforrás úgy tudja, hogy a 19 sebesült közül kettő baldoklik.

A hír csak a késő esti órákban került Bécsbe. Dollfuss kancellár azonnal összehívta a minisztertanácsot, amely az éjféli óráig tanácskozott. A tanácskozás eredményét Schuschnigg miniszter rádióban adta Ausztria tudomására.

A minisztertanács kimondja, hogy feloszlatja a nemzetiszocialista rohamosztagokat és az ifjúsági szervezeteiket, de nem tiltja be magát a nemzeti szocialista pártot, mert az osztrák alkotmány értelmében a kormány politikai párt működését be nem tilthatja.

Dollfuss, úgy látszik, diktatori hatalma ellenére is becsülettel és tisztességgel fenntartja az alkotmányosság látszatát és nem válaszol általános pártbetiltással azokra a sorozatos bombamerényletekre, amelyeket nyilván a nemzeti-szocialista párt kezdeményezésére követtek el.

A párt tehát érintetlen marad és tovább dolgozhatik parlamentben, megyei vagy városi tanácsokban, de nem tarthat fegyveres alakulatokat és nem terrorizálhatja az utcát.

A párt betiltás nélkül is meg van így bénítva, mert hiszen a párt alkotmányos uton, parlamentáris kormányzatban és az önkormányzatban gyenge és eredményeket nem érhet el. Az osztrák nemzeti-szocialista párt eredményeket csak úgy szerezhet, ha az utcát hódítja meg és ha terror-cselekményekkel a polgári réteget megfélemlíti.

Készenlétben áll Bécs helyőrsége és rendőrsége

Az izgalmak ma reggelre sem csillapodtak. A minisztertanács a legszigorúbb intézkedéseket tette meg, hogy az esetleg feltűnő nemzetiszocialista osztagokat megfelelő készenlét fogadja.

Bécs rendőrsége és helyőrsége a hajnali órák óta készenlétben áll.

Kremsben is ez a helyzet. Nem hirdették ki ugyan az ostromállapotot, de olyan katonai és rendőri erőt vonultattak fel, amellyel szemben minden nemzeti-szocialista megmozdulás reménytelen.

Krems környékét tegnap este óta hatalmas rendőr és csendőrszemek járják át és keresik a tetteseket, akik a bombákat dobták.

A nyomozás során eddig 18 letartóztatás történt, de a rendőrség maga sem hiszi, hogy a letartóztatottak között volnának a valódi tettesek.

Ma délből végre elfogták a merénylet egyik tettesét.

A tettest Moselnek hívják és a kremsi nemzetiszocialistapárt egyik csoportvezetője.

A két súlyosan sebesült rendőr ma délután a kremsi kórházban meghalt. A kremsi hatóságok ma estétől kezdve a legszigorúbb zárórát léptették életbe. Este nyolc óra után már az utcán sem lehet közlekedni.

Bécsben ma reggel újabb bombamerénylet történt. A kora reggeli órákban eiterjedt már ennek a bombamerényletnek

a híre és azt beszéltek, hogy a merénylők a központi víztartályt robbantották fel.

A hír ebben a formájában nem volt ugyan igaz, de igaz az, hogy a Liesing-kaltenlauchtgebirg vasútvonal egyik hidját, közvetlenül Bécs mellett a levegőbe röpítették.

Száműzeték Dollfust! — követeli a Völkischer Beobachter.

A tegnap esti kremsi bombamerénylettel kapcsolatban még nem szólaltak meg a németországi lapok. Egyedül a müncheni Völkischer Beobachter foglalkozik hosszabban és kimerítőbben a dologgal és a többiek között azt írja, hogy az ausztriai németülözők, amelyeket a klérus és a marxisták bérencei irányítanak, a

tetőpontjára hágott. Az ausztriai eseményekkel kapcsolatban — írja a lap — nem szabad elfelejteni arról, hogy Dollfuss és garnitúrája nem a nép üdvét akarja, hanem a maguk személyét akarják megmenteni. Addig, míg Dollfust és a jelenlegi rendszert Ausztrából ki nem üldözik, az osztrák nép nem számolhat azzal, hogy álmai valóra válnak. Az, amit az osztrák nemzeti szocializmus csinál, nem egyéb, mint védekezés az ellen a zsidó klikk ellen, amely a Habsburgokat akarja restaurálni. Ebben a harcban a Völkischer Beobachter üdvözli Ausztriát és az ébredő Ausztriának azt üzeni, hogy addig a harcot eredményesen és dicsőséggel be nem fejezhetik, amíg Dollfuss és csatlósait az országból nem száműzik.

Betiltották a náci-lapokat

Bár — mint fentebb jelentettük — Dollfuss a nemzeti szocialistákkal szemben alkalmazott ellenrendszabályok során az alkotmányosság látszatát meg akarta őrizni, az események azt követelik, hogy a kancellár alkotmányellenes intézkedéseket is tegyen és a többiek között éljen a lapbetiltás drasztikus fegyverével is.

A kremsi eseményeket a ma reggel megjelenő nemzeti-szocialista lapok olyan

feltételezésben hozták ki, hogy rendkívüli minisztertanácsi határozatot provokáltak, amely azonnali hatállyal és bizonytalan időre betiltotta a nemzeti szocialisták három vezető lapját: a Deutsch-Oesterreichische Tageszeitungot, a Kampfbrufot és a Nachtpostot.

A nemzeti-szocialista mozgalom így Bécsben, helyesebben Ausztriában sajtó nélkül áll. Az apróbb nemzeti-szocialista

Megfeneklett a londoni konferencia

Az amerikai és német delegátusok kivonulása után az egész konferencia értelmetlen időpocsékolás csupán

Az angolfont a dollárral szemben 4.175

Newyorkban újabb dollárpánik tört ki, emelkednek az értékek és nagyot ugrott a gyapof és a buza ára

London, június 21.

A világgazdasági konferencia, alig egy heti munka után megfeneklett.

Az amerikaiak elvonultak. Norman Davis kezdte meg a sort és utána valamennyi amerikai delegátus elhagyta a londoni konferenciát.

A valutarögzítésben nem tudtak megállapodni és a többi? A többi Amerikát már nem érdekli. Ha nincs egységes valuta, akkor nem érdemes a kontinenssel üzletet kötni, mert az üzleti számításokat valamelyik labilis és taktikázó valuta mindig elgáncsolhatja. Példa rá az angol font, amely másfél éve keresztülhúzza valamennyi amerikai exporttevékenység kalkulációját.

Ha így állanak a dolgok, — az időért is kár! — szölk az amerikai delegátusok és elhagyták a konferenciát.

Eucszóul még megtették a maguk észrevételeit és jegyzékükben lejegyezték, hogy Amerika szükségesnek tartja ugyan a közös valutaalapra való áttérést, de erre a célra az arany nem felel meg. Sem éremként, sem fedezetül nem felel meg az arany.

Változnak az idők! Az amerikaiak után a németek is elvonultak. Hugenberg — a memorandumot — hazautazott és ma utazik Neurath is.

Ha nem lehet gyarmatokat kapni, akkor a németeket sem érdekli tovább a londoni világgazdasági konferencia.

Ha így állanak a dolgok — az időért is kár! — mondják és ugyancsak elvonultak.

A Hugenberg-memorandum ügye egyébként még ma sem nyugodott el. A Times kérdésére a német sajtó azt válaszolja, hogy Hugenberg gyarmatokat követelő memorandum

nem volt a német delegáció hivatalos véleménye és azt nem szabad egyébként, mint a delegáció egy tagja magánvéleményének tekinteni. Hugenberg — mondják tovább a német lapok — azért adta át a memorandumot a konferencia elnökségének, mert felvágását és indítványát a konferencián nem tudta volna előadni. Hugenbergnek ugyanis vissza kellett Berlinbe utaznia.

A német lapok itt egy kicsit összezavarják az időrendi sorrendet. Hugenberg nem azért adta át írásban a memorandumát, mert haza kellett utaznia, hanem azért utaztatták haza, mert a konferencia elnökségének átadta ismeretes gyarmati memorandumát.

Egyébként mai jelentéseink szerint Neurath külügyminiszter is visszatartozik Berlinbe. Altitól visszarendelése ugyancsak a Hugenberg-üggyel áll kapcsolatban.

Az angol sajtó a vendéglátó optimizmusával azért tovább mosolyog és még mindig azt reméli, hogy a konferenciának sikere lesz.

A sorok között azonban leveti a kötelező mosolyt és érezi, hogy jövődőléseiken ko

nyolyan már maga sem hisz.

A VALUTABIZOTTSÁG AZÉRT NE MZAVARTATJA MAGÁT

A valutabizottság azonban eközben, mint látni sem történt volna, tovább dolgozik. A bizottságban Bulgária, Csehszlovákia, Románia, Lengyelország, Jugoszlávia és Lettország közös javaslatot tettek, amelynek lényege a következő:

1 Vizsgálja meg a bizottság mindazokat az intézkedéseket, amelyeknek előlése szükséges ahhoz, hogy az államok valuta-gazdálkodásában könnyebbségek álljanak be.

lapokat a kancellár egyelőre nem tiltotta be, de ezeknek az apróbb lapoknak nincs olyan átütő erejük, hogy nagyobb tömegeket mozgathassanak és így azoktól a hatalom e pillanatban még komolyabban nem tart.

A bécsi izgatott állapotban Dollfussnak ma nyilatkozni kellett. A Dollfuss nyilatkozat hitet akar ébreszteni a csüggedő osztrák lelkekbe.

A Dollfuss nyilatkozat nem mondja ugyan ki, de a sorok között nyilván arra céloz, hogy Ausztriának vannak még barátai és így nem szabad túlságosan tragikusan venni azokat a terror-cselekményeket, amelyekkel az osztrák nemzeti szocializmus megkísérli, hogy a hatalmat magához ragadja.

A kancellár nyilatkozatát a Neuer Wiener Journalnak adta és abban kifejtette, hogy a maga részéről is nagyon sajnálja, hogy az osztrák-német barátsági viszony ennyire elfajult és ő a történelem után is szívesen kapcsolatokat keresne Németországgal, de a megújítandó barátságnak az az előfeltétele, hogy Németország ismerje el Ausztriának politikai és gazdasági függetlenségét.

Ezután rámutat a nyilatkozat arra, hogy Ausztriának vannak még barátai így elsősorban nagyon jó barátságban áll Ausztria Magyarországgal. Ez a barátság sokkal meghittebb, mint amilyen az osztrák-magyar monarchia fennállása alatt volt és ennek a barátságnak az a külön értéke, hogy nemcsak a kormányok viseltetnek egymással barátságos érzülettel hanem maga a nép is.

Dollfuss nyilatkozata az ideges Bécsre ma nagyon jó hatással volt, de még jobban és megnyugtatóbban hatott az a hír, hogy a nagynémetek néppártja politikai irányvonallal változtatott.

A párt vezetősége ma ülést tartott és úgy határozott, hogy ezt az összeolvadást kinyilatkoztatott határozatát most revízió alá veszi. Felmondja a közösségi összességét, mert ehiteli azt a harci módszert, amellyel az osztrák nemzeti szocialisták a hatalomra törnek.

Bécsben a nagynémetek politikai irányvonal fordulása nagy szenzációt keltett mert ez az első eset, hogy egy párt, amely korábban elhatározta, hogy a nemzeti szocialistákkal összeműködik, a nemzeti-szocialista pártból kilép és ismét felveszi pártéletének önállóságát.

2. Olyan valutapolitikát követelnek, amely mellett az adóállamok adósságaikat fizethetnék. Itt különös figyelemmel legyen a bizottság az agrárállamok gazdasági helyzetére.

3. A hitelező államok kezdjenek az adós államokkal közvetlen tárgyalásokra, azzal az elhatározással, hogy minden körülmények között megegyezzenek.

4. Meg kell vizsgálni és meg kell kezdeni azokat a módosításokat, amelyek mellett a nemzetközi hitelműveleteket meg lehetne kezdeni.

ISMÉT DOLLÁRPÁNIK

Természetesen ezek az elszigetelt valutajavaslatok és valutamegoldások az eredmény szempontjából már mit sem jelentenek. Ha Anglia és Amerika nincs benne az egyezményben, az egész rögzítési és javítási eljárás mit sem ér.

A newyorki tőzsde azonnal fel is fogta az új helyzet jelentőségét és ma. miután közleményesüvő lett, hogy a konferencia sem tudja a valutákat rögzíteni, láthatóan hirtelen reagált. A font Newyorkban 2 ponttal emelkedett és a dollárral szemben 4.175-öt jegyez.

Ennél magasabb kurzust a dollárral szemben a font soha még el nem ért.

A dollárpánikra természetesen nagy áremelkedéssel reagált az értékpia is. A terménypiac sem maradt nyugodt: nagy áremelkedések voltak, különösen gyapokban és búzában.

Minden újra előről kezdődik ugyanúgy, mintha nem 66 állam 2000 delegátusa tanácskoznék Londonban...

Csónakkirándulás három halottal

Budapest, június 21

Tiszaszentmiklós közelében halálos csónakázás játszódott le, amelynek egy egész család áldozatul esett. Morgenstern Zoltán zentai lapkiadó, felesége, fia és három vendége társaságában csónakkirándulásra indult a Tiszán. A folyó közepén a csónak hirtelen felborult s a rajtaülők a vízbe zuhantak. A három vendégnek sikerült partra uszni, a lapkiadó és családja azonban alámerült. Fokozza az eset tragikumát az a körülmény is, hogy úgy Morgenstern, mint fia, kitünő úszók voltak. Láruk azonban a felborult csónak láncaha akadt s így következett be haláluk.

a legjobb
cipőkrém

Kérje mindenütt

HIREK

OMCSA SÁNDOR:

IRIGYSEG

Ez a mondat, ez a pár szó, amiről most írok, amire rábámulok, amibe belekönyökölök, amibe fejest ugrom. maradék nélküli kifejezője az 1933 év június 18-ika délután öt órai átlagos világhangulatnak.

Tudniillik: Ott ahol eljárak, egy kis hid közepén üldögél egy vak asszony. Három lábú széken ül, fejkendősen, ül egész nap, néha még bele az éjszakába is. Ilyenkor biztosan kintfelejtik, mert egy néni szokta vezetgetni.

Egy vak asszony, egy igazán vak asszony, mert szeme helyett csak két vörös gödröcske van, a gödröcskék alján egy-egy fehér folt.

Úl olvasóval a kezében és irtózáttal az utcán.

Az öleiben kék csuprot tart. a melybe annak a fantasztikus adósnak kamatai hullanak, amit két ép szem jelent.

Es hullanak. Egyszer a kis kék csuprot már félig is láttam telve kamatokkal.

A nevezett órában és napon a következőknek voltam tanúja.

A vak ült mint rendesen, de előtte egy másik asszony állt, aki bár látott, de akit az élet terhe már ugy lenyomott, hogy alig volt magasabb annál, aki ült.

Es a következő párbeszédet hallottam:

ALLÓ: Megismeré Regina-né?

ÜLŐ: Nem biz én lelkem.

ALLÓ: En vagyok a kománéja Kadicsfaláról.

ÜLŐ: Abiza lelkem, most hallom.

De megvénüle a hangja.

ALLÓ: Há' má' én is üdőtőlött vagyok.

ÜLŐ: Az üdö eltelik. Mi jóba' jár?

ALLÓ: Magához jövek Regina-né.

ÜLŐ: Hézzám-é?

ALLÓ (közlebb hajol): Regina-né, aggyonsza nekem hat lejt.

ÜLŐ: Ó lelkem...

ALLÓ: Egy kicsi lisztet kéne vegyek.

ÜLŐ: Ó lelkem, hát én honnét...?

ALLÓ: Maga adhat, Regina-né, magának könnyű, maga vak.

Es ennek a néninek, aki tizenkét kilométert gyalogolt, hogy a kománéj jussán egy ilyen hatlejes pénzügyi manővert bonvolítson le, annyi irigy düh volt ebben a —

hogy így mondjam — szemrelányában, hogy legjobban szerettem volna felvenni gramofonlemezre és elküldeni Londonba a világgazdasági konferenciára.

Persze, nem mintha remélnék ettől valamit, csak hogy tegyék ezt is adakta.

— **MAGYAR TANÁR AZ OXFORDI EGYETEMEN.** Pályi Menyhért dr.-t, aki eddig hosszú éveken át a berlini főiskolának volt mindenki által szeretett és becsült tanára és a Deutsche Banknak gazdasági tudományos kérdésekben állandó tanácsadója, az oxfordi világhírű egyetem meghívta a közgazdasági tanszékre. Az európai hírű közgazdasági tudós a meghívást és a felajánlott tanszéket elfogadta.

— **Biharmegyei hírek.** Nagyváradról jelentik: Szombaton és vasárnap pusztító felhőszakadás vonult végig Biharmegye felett. Cikorta s János rojti gazda földjéről indult hazafelé, amikor hirtelen vilámcsapás érte. A gazda összeesett, majd magához tért, vészorgott néhány lépést azután ismét eszméletét veszítette. Az ájult fárfít földmivestársai hazaszállították, ahol hétfőn kiszennvedett. — Madutás Simon 51 éves susági földműves a megáradt hegypatakba zuhant és megfulladt. — Körösszéplak határában a folyó partravetette Gojdea Floare 30 éves karánbesi asszony holttestét, aki már régebben eltűnt otthonról. Az ügyészség minden esetben megadta a temetési engedélyt.

Mialatt Londonban a világgazdaság praktikusai és teoretikusai azon törk a fejüket, hogy a vármhatárokat kissé meglazítsák, a sorompókat feljebb eresszék és az árucserre vérkeringését megindítsák, Középeurópában ujszerű vármhatóru dühöng. A gondolat vármhatóruja. A gondolat valaha szabad árucikk volt. Tolstoj, Anatole France, Zola, Bernard Shaw, H. G. Wells, Upton Sinclair és Thomas Mann gondolatai vámmmentesen léptek át határokon és sorompókon és a világ, ki vonja kétségbe, rengeteget profitált a szellemi portéka szabad kínálatán és keresletén. A visszaesés itt is a háborúval datálódik, de a háború után a gondolat árucseréjének új prosperitása következik. Lenin Oroszországa és Mussolini Olaszországa ugyan még hendikeppel a szellem új reneszánszát, de az első évek merev elzárkózásait után a piac napról-napra javult, sem a bolsevisták, sem a fasiszták nem dugták el a fülüket a józan és tárgyilagos világkritika elől. Hitlerék jöttével a gondolat világhatalmi helyzete is erősen leromlott. A tirannusok sose voltak hívei a gondolatnak. A tisztán szuronyra és kardra felépített uralom, amióta a világ világ, nem kedvezett a szellemi élet kibontakozásának. A demokrata Athén akkora kulturát hagyott a világra, mely harmadfelezer után is időálló, de ki tud róla, hogy Spártában egyetlen Sophokles vagy Aristophanes is kibonthatta volna zsenije áldásos bőségét. Hitlerék harcban állnak a gondolattal, mert a gondolat világhatalmat terjeszt s az ő létük és megmaradásuk alapfeltétele a sötétség. Legyen sötétség, mondja Hitler s az ő Lucifere, Göbbels. Elégítik a könyveket, hogy a máglya tüze után még sötétebb legyen az ország és leeresztik a sorompókat minden világító gondolat előtt, amely ebben a sötétségben a szemeket bántathatná.

„Kiváló és katasztrófális” aratás várható

A bő termés ellenére is drámai helyzet elé néz a mezőgazdaság

Temesvár június 21.

Közvetlenül az aratások előtt az egész ország érdeklődése afelé fordul, hogy vajjon Románia kereskedelmi szerződéseinek és nemzetközi összeköttetéseinek hálózata mellett hogyan és hova tudja terményfeleslegét kiszállítani?

Erre a kérdésre ma Bánátnak, Románia egyik legfontosabb gabonapiacának vezető közgazdásza a következő feleletet adta:

— A kérdésre a jelenlegi helyzet figyelembevételével csakis egy választ lehet adni: exportunk be fog fulladni. Ugyanis e pillanatban sem szerződéseink, sem összeköttetéseink, sem gazdasági hálózataink nincsen. A többi államok idejében ott voltak a tárgyalásoknál, míg Románia vagy nem ment, vagy elkéselt. Elég, ha egyetlen közeli

esetet említünk: Gömbös, a magyar exporttal kapcsolatban sietett Berlinbe és Béccsel tárgyalásokat kezdeni. Minimális költséggel tümenényesen rövid idő alatt ment és jött, mégpedig minden hiraadás szerint, eredményes munkát végezve. A román kereskedelmi szerződések ügyében egész bizottságok hetekig, sőt hónapokig tárgyaltak, óriási összegeket költöttek el és végül is szerződések nélkül maradtunk. Az aratás így egyszerre kiváló és katasztrófálisnak ígérkezik. A termés ugyanis bő és szép lesz, de a gazda a 300 lejes buzaár mellett feltétlenül ráfizet a termelésre. Így azután egyetlen reménynek a londoni konferenciára ígérkezik. Ha itt sem fog semmi sem történni, akkor mezőgazdáinkat az összeroppanás tól csakis újabb állami segítség, vagy beavatkozás mentheti meg.

— **Körözik Rozvány Jenő dr.-t.** Nagyváradról jelentik: A tegledi csendőrmester feljelentésére államellenes izgatás címen már régebben eljárást indítottak Rozvány Jenő dr. az ismert várad ügyvéd és munkásvezér ellen. Az ügyben ma lett volna tárgyalás, amelyen Rozvány dr. nem jelent meg s így elrendelték a körözését. Rozvány — mint hírlík — már huzamosabb idő óta Moszkvában tartózkodik.

— **Letartóztattak egy bestiális legényt.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: A zabolai csendőrség letartóztatta Sütő Gyula 15 éves szolgaleányt, aki gazdájának, György Albertnek egyik 7 éves kis rokonlányán erőszakot követett el. Az elvetemült legényt letartóztatták és átadták a sepsiszentgyörgyi ügyészségnek.

— **Wechsler Ily nagyváradi zongoraművész** folyó hó 22-én, csütörtökön este 9 óra 20 perckor a bukaresti stúdióban ad hangversenyt. A kitűnő művész, aki már több ízben volt vendége a román rádióknak, ezúttal Beethoven Es-dur zongoraversenyét játssza zenekari kísérettel.

— **Kiöltött a Kisküküllő.** Marosvásárhelyről jelentik: A Kisküküllő folyó az utóbbi esőzések következtében Dicsőszentmárton közelében egy méterrel emelkedett. A folyó egyes helyeken kilépett a medréből s elöntötte a réteket. A Kisküküllő, amely az idén már harmadszor önt ki s a laposabb helyeken az összes termőföldet elborította, behozhatatlan károkat okozott.

— **Az ezredesné és a revolvere.** Nagyváradról jelentik: Hétfőn délelőtt a Kosuth Lajos-utcai „Rococo” bazár előtt elhaladó járókelők revolverdörrenésre lettek figyelmesek. Kiderült, hogy Totirescu ezredesné Frommer pisztolyát, amelybe egy golyó beleeszerült, átadta javítás végett Lévy Józsefnek, a bazár tulajdonosának. A hölgy, amikor átnyújtotta a revolvert, elejtette. Ujra felvette, amikor a pisztoly, amelyben bízott legmeglátott a töltény, elsült s a golyó a kereskedőbe fúródott. A sebesült kereskedőt a mentők kórházba szállították, ahol megállapították, hogy állapota nem súlyos.

— **BÜNBÁNÓ BETÖRŐ.** Csikszeredáról jelentik: Benes Miklós gyergyócsomafalvi lakos feljelentést tett a csendőrségen, hogy ismeretlen tettes éjjel behatolt lakására és onnan összes készpénzét: 600 lejt és egy vadonatúj zekéjét ellopta. A bevezetett nyomozás során aztán letartóztatták Ferencz János gyergyóremetei gazdát, aki beismerte, hogy a lopást ő hajította végre, de hajlandó ugy a pénzt, valamint a zekét jogos tulajdonosuknak visszaadni. Bünbánó nyilatkozata ellenére eljárását indították Ferencz ellen.

— **MEGÖRÜLT ES KI AKARTA IRTANI CSALÁDJÁT.** Nagyváradról jelentik: Megrendítő esemény játszódott le hétfőn este Tatai Sándor 50 éves cipészmeister házában. Tatai ugyanis egy idő óta nagyon különösen és zavartan viselkedett s családja tagjait többször is bántalmazta. Hétfőn este izgatottsága annyira fokozódott, hogy biciklit vett a kezébe és családtagjaira támadt, néhányat meg is sebesítve közülük. Hozzá tartozói kétségbeesetten menekültek a dühöngő ember elől és segélykiáltásaikkal az egész szomszédságot összezúdtították. A szomszédok aztán nagy nehezen megfékeztek a dühöngőt, aki folyton azt kiabálta, hogy valamennyi hozzá tartozóját legyilkolja. A kihívott mentők Tatait megkötözve szállították kórházba, ahol rövidesen megállapították, hogy a szerencsétlen embernek elméje elborult és őrültségi rohamában akarta egész családját legyilkolni. Tatait egyelőre elmeorvosi intézetben veszik gyógykezelés alá.

— **Nincs iskolászelem?** Marosvásárhelyről jelentik: Általános meglepetést keltett Marosvásárhely magyar köreib, hogy a marosmegyei tanfelügyelőség, a jövő iskolai évre, az állami elemi iskolák magyar tagozataiban hetenként csak egy magyar órát engedélyez, míg a többi órákon román lesz a tananyag. A magyarpárt parlamenti csoportján érélyes intervencióra készül az intézkedés ellen, mert a magyar elemisták bizonyos tárgyakat már eddig is románul tanultak.

— **Bukaresti magyar kereskedők királya kitüntetés.** Bukarestből jelentik: A felsőleg Illyés József bukaresti magyar kereskedőt, a kereskedelmi élet terén kifejtett tevékenysége és érdemei elismeréseként a „Meritul Comercial si Industrial” I. osztályú érdemrenddel tüntette ki.

ABLAK

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEVRALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— **Exhumálják az érselindi cigányasszony holttestét.** Nagyváradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt az érmelléki vonaton, Diószeg állomás közelében meghalt Rézműves Fáni érselindi cigányasszony. A nagyváradi ügyészség most elrendelte a titokzatos körülmények között meghalt asszony holttestének a kibontását és felboncolását. Az exhumálástól függ, hogy a cigányasszony vadházastársa ellen indítanak-e gyilkosság címén eljárást?

★ **20 ÉVES TALÁLKOZÓRA** hívom meg a brassói szakiskolát végzett osztálytársaimat, akik 1913. tanévben végeztek. A találka szerződésünk értelmében július 2-ik vasárnapjára (mert II. találkozás), Brassóban, a Fehér bárány kávéházban lesz megtartva. Ezuton hívjuk meg Gáll József szaktanár urat is. Fel-tétlenül értesítsenek a résztvevők, hogy tudjam, mennyien leszünk. Címe a találka elnökének: Vargha Mihály iparművész, Petroşeni, Str. Morii 17.

— **Halálos baleset Léczfalván.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt Léczfalva községben. Csákány József jómódú gazdaember áment este 10 órakor a szomszédban lakó Szócsékhoz, akiket valamiről értesíteni akart. A koromsötét udvaron nem vette észre, hogy az ablak alatt, amelyen be akart kopogtatni, van a pince négy méter mélységű lejárata, amely a házigazda gondatlanságából fedetlenül állott. A szerencsétlen ember a pincébe zuhant s az esés következtében koponyatorzást s agyrázkódást szenvedett. Kórházba szállították, ahol a halállal vívódik.

— **A brassói új villanyáram agyonsújtott egy szerelőt.** Megrázó szerencsétlenség történt a Kőbánya-utca s a Fellegvár felé vezető ut sarkán, ahol Horváth Akos villany szerelő az ott levő, ujonnan felállított villanypóznán javításokat akart eszközölni. Alig mászott fel, amikor borzalmas sikollyal hátrahanyatlott és függve maradt az oszlopon. A vezetékét közben bekapták s az áram így átjárta a szerencsétlen embert. A szerencsétlenül járt villany szerelőt a közeli szanatóriumba szállították, ahol kiszennvedett. A rendőrség vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a villany szerelő magdó-bontó haláláért kit terhel a felelősség.

— **Olesó társas kirándulások 1. évköszűgbe.** Bukarestből jelentik: A „Tine-retea” nevű román kultúregyesület, amelynek élén N. Batzaria a kiváló román publicista áll, elhatározta, hogy turistikai szakosztálya útján nyolcnapos társasutazást rendez Sztambulba. A kirándulást július 8—16-ika között fogják megtartani. Közlebbi felvilágosításokat Ilie Ardeleanunál az ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumban, valamint a Calea Victoriei-n levő Apostoleanu üzletben lehet beszerezni.

★ **ELTÉVEDT** a Czenk-utakon (erdőben) egy sötétbarna tacsó nősténykutya. A becsületes megtaláló jutalomban részesül; legrad-dó Zák-utca 1. szám alatt. „Farnck”-iroda.

hashajtó, vértisztító

növényi és opotherapikus kivonatból készül. Egy (vagy két) szem esti étkezés alatt elősegíti a gyomor- és bél működést. Laboratoires H. NOGUES et Cie II, 7 et 7 bis, Rue Galvani, Paris XVIIe Agent général I. DILLAN 4, Str. Pitar Mos. Bucuresti III.

Az ideai búzának a jövő múzeumában

Nem lesz könnyű dolog, de kitartó és cél tudatos munkával elérni majd mégis a kormány, hogy nehezebben és drágábban éljünk, mint ahogyan élnünk kellene. Talál is megtalálta a módját annak, hogy a buza olcsó ne legyen és úgy látszik, az idén is megtalálja.

Ennek a drágasági „erőszaknak” találya még valahogyan volt menthető indoka. Találta oda érkezett el a gazdaságfilozófia, hogy dogmaként hirdesse: a mezőgazda csak akkor tud vásárolni, ha pénzét kap a kezéhez. Minél több pénzt adjunk tehát a terményéért, hogy minél több iparcikket vásárolhasson. Ez a tetszős elmélet azután speciálisan Romániában megteremtette a buza behozatali pámjának rendszerét. Buzánk nem volt elég, búzát behozni nem lehetett, tehát drága lett a buza, olyan drága, mint sehol Európában. (Csak úgy melleleg és jórőjelek között: az az elv, hogy jól meg kell fizetni az agrártermékeket, mert így legalább az agrárius az ipari termelés fogyasztója lehet, nálunk csak addig érvényesült, amíg a búzát a polgári fogyasztó rétegnek kellett „jól” megfizetni. Abban a pillanatban azonban, amikor a hadsereg termény-ellátására került a sor, a hadsereg vámmentesen és külföldről hozhatott be olcsó búzát.)

Az idén folytatni akarja Románia a tavalyi rossz receptet. A kormány már nagyszabású gabonaértékesítési tervet készít elő. Háromszázmillióval tárházakat épít, ötszázmilliónyi hitelt ad az agráriusnak, hogy az ne legyen kénytelen ártás után nyomban olcsó árakért elkótyavetyélni a búzát és ezenfelül nem tudjuk, hány millióval, vagy hány milliárd-dal vásárlási központot is állít fel. Ez az állami vásárló intézmény minimális áron megveszi és exportálja a búzát, nehogy — így szól a hivatalos indoklás! — a kereskedelem kiuzorázza a termelőt, ha a kormány minimálisan magas árat fizet, vagy az exportőrnek csak abban az esetben adja el a termelő a búzát, ha ezt a minimális árat ő is megfizeti. Nincs és nem lesz tehát minimális kényszerítő ár, amelyen alul búzát venni nem szabad, de a kereskedő mégis magas áron kénytelen majd a termést megvenni, mert különben a gazda nem neki, hanem az állami szervnek adja el a búzát.

A tervet a gazdaközönség lelkesedéssel fogadja. A terv és annak kalkulációja pontosan találkozik a roosevelti nagyprogramban és így kritikátlanul nyilvánítja a közvélemény, hogy annak hibája aztán igazán nem lehet. Roosevelt Amerika gazdaságpolitikáját ugyanígy csinálja és a világ gazdasági konferenciát is azért hívta létre, hogy az alacsony árak kinyújtását a világot megszabadítsa. Minden eszköz nagyszerű, amely a magas árak csúdját hozza, mert magas árak mellett vásárolni tud az agrárius és magas bevételi számok esetén fizetni is tud a gazda. Ha ezer lejes lenne a buza, nem csak csizmát venne a falu, hanem meg tudná fizetni azokat az adósságokat is, amelyeket az ezer lejes buza idején csinált. Már pedig — ez a végső okfejtés — a gazdasági nyomorúság nem organikus hibája a rendszernek, hanem a krízises állapot, amelyet az idézett elő, hogy a régi adósságokat az adós képtelen megfizetni és ezért a hitelező tőkéje elmenekült, visszavonult és nem akar a termelés és a produktív munka piacán megjelenni.

Tehát: minimális áron alul itt, ebben az országban az idén senki sem eszik kenyeret! Politikánál, amely legújabbban a világot Ennél a fejetejére állított gazdaság-meglepte, önkéntelenül eszébe jut az embernek az a híres, száz év előtti beadvány, amelyet egy kis francia városka polgárai tettek le az akkor is már nagyon bölcs kormányuk asztalára. Vámokról volt szó akkor is, védővámokról, amelyet a pénzügy-politika be akart vezetni. A kis francia városka külforsai így érveltek ellene:

— Ha Önök a külföldi vasat, búzát, szénét és szövetet annál inkább távol tartják, minél olcsóbb és minél inkább közeledik annak ára a nullához, helyesen cselekednek. De ne legyenek legalább közelíthetetlenek: ne engedjék be reggeltől estig védővám nélkül a napfényt sem, hiszen annak ára már maga az abszolút nulla.

Ebben a szarkasztikus beadványban sok igazság van.

Időnként megkérül a gazdaság-politika és elhatározza, hogy szabályozza az életet. Most, pillanatnyilag, ugyanolyan a helyzet, mint száz évvel ezelőtti Franciaországban amilyen volt. Szerinte a világon 250—350 lej között mozog a buza ára és bennünket a kormány arra akar

kötelezni, hogy 700—800 lejes búzából való kenyeret együnk. Így lesz pénze az agráriusnak s így az ipari termékeket is fogyasztani tud.

Ez az okoskodás rabulisztika. A 800 lejes buza idején — és erről az egész nagy szerű program megfelelnek! — az ipari munkabér is és az ipari rezszi-költség is drágább lesz, mint a 500 lejes buza korában, tehát az agrár ipari fogyasztók képességei nem nő egyetlen banál sem. Ez az okoskodás ugyanúgy pénzünkbe és további nyomorúságunkba kerül, mint a védővámrendszer ahogyan elszegényített bennünket. Elzártuk a 500 lejes cseh posztó elől az utat, hogy a hazai termelés megéljen és így voltaképpen nem történt egyéb, minthogy minden méter szövetnél 20—25—30 százalékos túlfizettünk — senkinek. Abból, hogy drágább a posztó, senkinek sincs haszna. Amennyivel drágább, annival kisebb a fogyasztás. Sokkal közelebb érkeznénk egymáshoz, ha olcsó búzakenyeret ehettünk és olcsó szövetet vásárolhatnánk. Az olcsó romániai búzát ki lehet cserélni az olcsó cseh posztóval, de a drága romániai búzát nemcsak azért nem veszi meg Csehország, mert drága, hanem azért

sem, mert Románia országa területén drágává tette a cseh szövetet. Bosszúból sem veszi!

És így tovább az egész vonalon hasonló a helyzet.

Az elzárt határ nemcsak kifelé, hanem befelé is út és a mesterséges drágítás nem csak, hogy jobb életet nem hoz, de a meg lévő rosszat is kimélyíti.

Gomperz Ervin, a jeles magyar közgazdász egyik vámtanulmányában nagyon logikusan oda konkludál, hogy a mai gazdaságpolitika feltartóztatlanul az ingyenes légi bombák felé rohan. A nemzetek e pillanatban csak két alternatíva között választhatnak: vagy megveszik egymástól az olcsó árut, vagy ingyenes légibombákat kapnak. Ez a vámmokkal, preferenciákkal, valutakényszereskedéssel és egyéb akadályozó rendszabályokkal teletűzdelt gazdasági élet lehetetlenné tette, hogy a termelés nagy eredményeit az államok egymás között kicserélhessék. Svájcban ott az olcsó óra, Angliában az olcsó posztó. Németországban az olcsó vegytermék, Franciaországban az olcsó pipercikk és Romániában — az olcsó buza, fa, petróleum,

állat és állati termék, só és egyéb ezer más szükségleti cikk. Likvidálni kell tehát az ostoba és meggondolatlan autárkikus berendezkedéseket: Németországnak abba kell hagyni a buza és nekünk az üveggyártást, Csehországnak ne disznót hizlaljon és ennek ellenében mi nem állítunk fel papírgyárakat. Vissza mindenki a maga földrajzi adottságaihoz és munkaképességeihez és ebben az esetben olcsón és könnyen megélhetnének talán.

De így? Így, hogy Romániában 700 lejes búzával akarják etetni az embert ugyanakkor, amikor Csehországban, ahol a buza nem terem meg, hanem csak úgy kipofozzák a földből, sem drágább, mint 400 lej, csak — az ingyenes légibomba következhetik.

Minden vámadakály háborus lépés. A gazdasági életbe való beavatkozás minden gesztusa diktatura.

A gazdasági háborúk fegyveres háborút, a diktatúrák forradalmakat szülnek és az idej 7—800 lejes romániai buza már tíz év múltán bekerül a jövődi háborújának hadtörténeti múzeumába.

Muzeumba is való: az ilyen csudabogarat mutogatni kell.

(h. s.)

SPORT

A vasárnapi forduló véglegesen tisztázta az A- és B-csoport első helyét

Bukarest, június 21.

A nemzeti bajnokság utolsóelőtti fordulójában némileg már tisztázta a helyzetet a nemzeti bajnokságban. A két első helyen a Ripensia és az U maradtak és a döntőben fognak megmérkőzni a romániai futballsport hegemoniájáért.

A bajnokság mai táblázata a következő:

A-csoport:

1. Ripensia	10	8	0	2	42:10	16
2. CFR	11	7	1	3	30:15	15
3. Crișana	11	7	1	3	22:18	15
4. Gloria-CFR	11	6	1	4	21:20	13
5. Tricolor	11	2	3	6	12:28	7
6. Romania	11	2	2	7	8:21	6
7. Soimii	11	1	2	8	7:21	4

B-csoport:

1. Universitatea	10	8	1	1	20:11	17
2. Unirea-Tricolor	11	6	2	3	27:15	14
3. Venus	10	5	3	2	23:13	13
4. NAC	9	5	1	3	22:16	11
5. TMTE	11	3	2	6	15:24	8
6. AMTE	11	4	0	7	17:33	8
7. Brasovia	10	0	1	9	8:25	1

Külföldi sporteredmények:

Dánia—Svédország 3:2 (1:2) 2000 néző.
Borlänge (Svédország)—Wacker (Bécs) 3:1 (2:1).

FC Wien—Jütlandi válogatott 4:2 (2:1).

WAC—FC Schramberg (Németország) 9:3 (4:1).

WSC (Bécs)—FC Haarlem 5:3 (2:2).

WSC—FC Utrecht 8:5 (4:1).

BSC—Jugoszlávia 4:0 (0:0) Nemzeti bajnoki.

FC Bayern—Ferencváros 3:2 (2:1).

A gólokát Rohr (2), Hiringer, illetve Sárosi és Kovács rúgták.

Hungária—Zsidenice 4:2 (1:2).

A pártos bíró nem akadályozhatta meg a Hungáriát, hogy helyrehozza a szombati vereségét.

Négy világrekord a csikigói főiskolások atlétikai versenyén. 589 yardos Pelzer 1:51,6 mp-es eddigi világrekordját Hombostel 1:50,9 mp. alatt futotta meg. Egy mérföldes távon Cunningham 4:09,1 másodperccel ugyancsak világrekordot javított. Az eddigi rekordot Ladoumégue francia futó tartotta 4:09,2 mp idővel.

16.16 métert dobott sullya! Tóvrance, tuszárnyalva Heljasz eddigi világrekordját, amely 16.05 volt.

220 yardon pedig, Metcalfe javított világrekordot. A legutóbbi rekordot 20.6 mp. idővel Locke tartotta.

Budapest. Európa egyéni kardversenyeken Kabos és Masi holtversenyben végeztek, melyet ujravívtak s ekkor Kabos 5:0 arányban verte az olasz vívót. Végeredmény: 1. Kabos 9 győzelem, 2. Masi 9 győzelem, 3. Gaudini 8 győzelem, 4. Ge-

revich 8 győzelem, 5. Kovács 6 és fél győzelem.

Vízipóló. MTK—MAC 4:2.

FTC—III. kerület TVE 2:2. Meglepetés.

Vidéki eredmények:

Gyimesbükk: GySE—Macabi (Moines-ti) 2:1 (1:0).

Fogarasz: Făgăreșanu—Scoala Notar 3:0 (1:0).

A fiatalokból ujrászervezett Făgăreșana góljait Páll, Klein és Jándor lőtték. Bazargic. Juventus—Vifor (Bazargic) 2:1 (1:1).

Ezzel a mérkőzéssel megnyerte a Juventus a déli liga bajnokságát.

Csernovic: CFR (Bukarest)—Csernovic válogatott 5:1 (1:0).

Nagybánya: Budai 11—Phoenix 3:0 (2:0).

Szatmár: Barkochba—Kolping 2:1 (1:0).

Ploesti: Prahova—CFR (kombinált) 4:0.

Ausztrália—Japán 3:0 Davis Cup-elődöntő.

Anglia—Csehszlovákia 2:0 Davis Cup-elődöntő.

A Cămarăescu teniszkupa kolozsvári mérkőzéseinek az eredményei:

KAC—Tenisz Klub 4:0.

Sticla (Dicsőszentmárton)—Haggibbor 2:1.

Ströck Albi lezserződött a Phöbus csapatába, amely most került fel az első ligába.

4:3-ra vezetnek a magyar női teniszezők Ausztria ellen.

A Budai 11 június 22-én, csütörtökön Décsen játszik a Somes ellen.

25-én és 28-án játszik Bukarestben a Ferencváros. A nyolc válogatott Ferencváros játékos helyett tartalékok fognak szerepeltetni.

Maratloni futás Brassóban

A Brassói Atlétikai Liga rendezésében f. hó 23-án, vasárnap reggel 7 órakor indulnak a brassói kerület maratloni futói, élükön Gál Lajossal, a tavalyi athéni Balkán-olimpiász győztesével, hogy a 42195 méteres távon képességeikről bizonyítsátok tegyenek. Az utvonat a következő: Olympiapálya, Fekete-utca, Kut-utca, Vasút-utca, Prázmár mellett, Kökös községi és vissza ugyanazon úton az Olympia pályára. Tekintve, a futók, — különösen Gál — kitűnő formáját, új országos rekord várható, ami rohamos közeledést jelentene Zabala argentinai futó los-angelesi világrekordjához. Az Atlétikai Liga vezetősége kéri a közönséget, hogy kerüljön minden, ami a versenyzőket akadályozná, vagy zavarná, főképp a visszaérkezésnél, az Olympia pályára bejárata hagyandó szabadon.

Vetéshelyzet világszerte

Romániában az állandóan esős idő nem kedvez a kalászosok fejlődésének. A buza, gazos, vadbükköny és egyéb elősdiék fejlődését nagyban elősegíti a nedves, állandóan esős idő. A legutóbbi jég szerencsére sehol sem okozott nagyobb károkat, mert mérsékelt volt s az is esővel vegyesen jött. A tengeri nagyon hátra van maradván s az esőnek és napsütésnek sűrű váltakozása kemény földréteget épített a meglevő növény fölé, úgy, hogy a földművelésügyi miniszter körrendeletben felhívta a prefektusok figyelmét arra, beszéljék rá a gazdaközönséget az azonnali kapálásra, akármilyen zsenge is még a tengeri. Ugyancsak a nedves idő miatt az állati elősdiék elszaporodását is észlelik mindenütt. A levétetű nagy pusztítást végez a gyümölcsfákon, különösen a szilván és a körtén. A gazdaközönség a rozsdától is fél, ez az időjárás különösen alkalmas a gabonarozsda fejlesztésére.

Németországban száraz idő járja, mely károkat okozott, de a hét végén Közép- és Délnémetországban jó esők voltak. A kilátások a termésre kielégítőek.

Lengyelországban az időjárás nem valami kedvező. Az őszi vetések jól állnak, de a tavsziai igen gyengék. A négy főgabonanemű állása a következő: (5-ös kitűnő, 3-as közép, 1-es rossz, zárójelben az előző becslés) őszi buza 3.4 (3.5), őszi rozs 3.3 (3.2), őszi árpa 3.1 (3.0), tavaszi buza 3.2 (3.1), tavaszi rozs 3.0, tavaszi árpa 3.1 (3.2), zab 3.0 (3.2). Az őszi ily módon valamit javultak, azonban a csapadékos május második fele a vetésekre nem volt kedvező.

Angliában és Írországban az évadszerű jó idő tovább tart és a vetések igen jól állnak. Hivatalos jelentés a következő: május elején sok zápor volt és hidegek voltak az éjszakák. Lassanként az idő megjavult és száraz meleg idő köszöntött be az egész hónapban. A hónap végén több helyütt esőre lett volna szükség. A mezeti munkák jól haladtak. A vetések jól fejlődtek és egészségesek. A földművelésügyi minisztérium véleménye szerint a búzával bevetett terület valamivel nagyobb a tavalyinál, míg az árpa és zab vetésterülete valamivel csökkent.

Az Egyesült Államokban általában jó meleg idő van, ami az őszi búzában további károkat okozott, Délakotában pedig a tavaszi búzában is.

Kanadában a vetések nagyszerűen állnak. Néhány helyen esőt kívánnak.

Oroszországban hivatalos jelentés szerint a déli részeken bőséges esők voltak és áterjedtek a Volga vidékére is. A Volgán túl is esők voltak. Nyugatszibériában szárazság van. Az orosz-középpázsiai Baim-Aljiszki kerületben megkezdtek az árpa aratását. A közeli napokban megkezdődik a buza aratása is. Lapjelentések szerint a kollektív gazdaságokban igen sok eset fordul elő, hogy a lábónálló gabonát lopják.

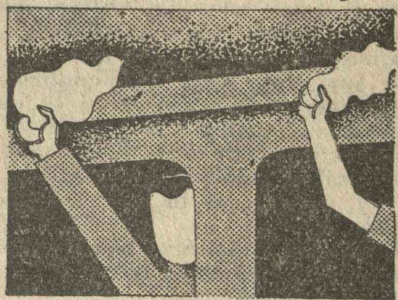
Franciaországban a vetések jól fejlődtek.

Argentínában az időjárás a tavaszi búzára, zabra és lenre igen kedvező. A szántás jöi halad.

Ausztráliában a kevés eső miatt Újdelwalesben és Viktoriában a buza vetésterületének csökkentése elkerülhetetlen.

Északafrikában becslés szerint a buzafelesleg kisebb, mint a múlt évben. Tuniszbán az exportálható buza mennyiségét 350 ezer quarterre teszik, tavaly ez 640 ezer q. volt.

A B.L. nyaraltatási akciója

Az idő megjavulásával ismét megkezdjük a fizetővendégségre vonatkozó ajánlatok közlését. A rosszul induló nyaralási szezon megzavarta a tervek és megállapodások letárgyalását, az állandó eső elrontotta a nyaralási kedvet. Még mindig van azonban két kétféle hónap nyári idő, talán az kárpótolni fog. Mi továbbra is készséggel rendelkezésre állunk olvasóinknak.

Patakyl Mór Margit, Tusnad-Bai. Dénes villa. U. p. Tusnad-Bai. Meleg és hideg fürdő. Gyönyörű kirándulási helyek, erdők-hegyek. Fiz. szobában 15 vendéget fogadna szeptember 15-ig. Elfogad 10-12 éves leánykát is. Ár személyenként négyszeri étkezéssel 220 lej, gyermekért 120. Csak egészséges, intelligens gyermekeket fogad.

Judovits Simon fakeskedő. Calatele, via Iududin, jud. Cluj. Fürdés a szabadban. Erdők, hegyek. Egy szobában 2-3 vendéget fogad október végéig. Ár megegyezik szerint.

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kívágni és beküldeni!!!

Név	
Foglalkozás	
Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul)	
Utolsó posta	
Vasutállomás	
Fürdőni lehet-e és hol?	
Kirándulni lehet-e és hová?	
Erdős hegység van-e a közelben?	
Hány szobát akar kiadni?	
Hány vendéget óhaj?	
Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket?	
Szülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását?	
Ha igen, hány gyermeket és milyen korukat?	
Mit kér egy személy után naponta?	
Mit kér egy gyermek után naponta?	
Hányszor étkezést ad naponta?	
MEGJEGYZÉS:	

Cukrárszok és pékek

figyelmébe!

A duplafedelű kihúzó gőzkemence, különböző tésztafogasztó és habkeverő gépek, egy-egy morzsa-, burgonyaprés- és burgonyahámogató-gép, tésztahegy, tésztahegyező, ostyakörfűrés, ostyasütőforma, tizedesmérlegek, asztalok, tésztaekák, különböző formák, pléstartók (kraxni) stb. eladó. Felvilágosítás Brassó, Kolostor-utca 28. I.

ORSZÁGUTI-PULLMANN

BRASSÓBÓL	Bukarestig	500 lej
Indulás mindkét vég állomásról (Brassó-ban: Koronaszálloda előtt, Bukarestben: Piața Victoriei) reggel 7-kor és délután 2-kor	Sinajáig	150 lej
	Bușteniig	140 lej
	Predealig	90 lej

Felölősszerkesztő: Kocsis Béla

Szerkesztői üzenetek

T. I., Nagyban. Ön tulságosan sötéten lát, ámbar meg tudjuk érteni, hogy a dolog nyugtalanítja. A tulságba vitt szemérmeskedés csakugyan sokban hasonlít a kacérsághoz. Ha valaki mindenuntalan elpirul, vagy megbotránkozik, vagy sértve érzi magát, az mindig gyanus, hogy tulságosan izgatótt és szégyen a fantáziája. Vannak emberek, akik minden szóban kétértelműséget keresnek, s ezáltal csak azt árulják el, hogy a két értelem közül mindig csak a rejtett értelem érdeklő. Az igazi szemérmes nem tüntet a maga érzékenységgel s az igazi szemérmes még a szemérmetlenek társaságában is vértelen, bátran és feltűnés nélkül állja meg a helyét. Olyan helyeken, ahol férfiak és nők együtt dolgoznak, a hang eldurvul, megszűnik a lo-vagiaság és a nőknek sokszor kell tetetnie magukat, mintha süketek volnának. Ha ez nem sikerül, vagy a támadás oly erős, hogy lehetetlen arra észrevennéssel felelni, akkor igenis joga van a nőnek, hogy kifejezést adjon megbotránkozásának és felháborodásának. De vigyázni kell, hogy ez oly módon történjen, amely egyszerre véget vet minden továbbiaknak. Sokszor nem is kell ehhez szó, csak egy mozdulat, amely a támadót elnémitja. Roppant nagy hiba, ha a megbotránkozás tulságba megy, vagy felesleges indulatkitöréssel, feleseléssel történik. Ilyenkor a botrány még jobban elszélesedik. A kellő magatartást megtartani mindenestre nagyon nehéz dolog, mert néha a felháborodás, vagy tiltakozás nem éri el célját, sőt éppenséggel visszafelé sül el. Sokszor megtörtént már, hogy ideges és szenvedő asszonyok olyan dolgok miatt sértődtek meg, amelyekben semmi rosszszeműség sem volt és rendreutasítottak olyan embereket, akiknek eszük ágában sem volt kellemetlenkedni, vagy tolatkodni. Az is sokszor megtörténik, hogy a nők a legártatlanabb udvariaskodást úgy utasítanak vissza, mint valami szemérmetlen támadást, vagy otromba ajánlatot. Erre mondta egy jeles írónk, hogy vannak nők, akiknek az ember a kis ujját sem kéri s már az egész karjukat megtagadják. Az efféle dolgokban különben nem lehet szabályokat felállítani, ezt mindenkinek a maga tapintatossága, ársadalmi érzéke és természettől belé oltott szemérmérmérete diktálja. Roppant nagy tere van itt a félreértéseknek s azért óva intjük önt, hogy egyetlen esetből olyan messzemenő következtetéseket vonjon le, mint aminőkre le-velében céloz.

L. A., Sziget. Nem ön az első ember, aki úgy látja, hogy majdnem minden barátjának van valami rögeszméje, amely őt neveltségessé vagy szánandóvá teszi. Nem szabad azonban mingyárt elmebetegségről beszélni, vagy tragédiáról, amely bűnbé, vagy szenvedélybe sodorja az illetőt. Nem kell fanatikusnak, rögeszmésnek, örülni lenni ahhoz, hogy valaki utolsó lehelleit hirdesse azt, amit minden ember boldogságnak, vagy hazugságnak tart. Egyszerűen idegrendszer, kor, helyzet, nem vagy értelem kérdése az egész. Más igazsága van az öregembernek és más a fiatalnak. Boldogtalan házasságban, szerelemben, üzletársági, vagy érdektársi viszonyban, kiábrándult barátságban mind a két fél a másikat okolja s magát ártatlannak érzi. Musset és George Sand egykor meghaltak volna egymásért s amikor szerelmük véget ért, mind a kettő könyvet írtak a maguk igazolására. Sirni és nevetni lehet mind a két könyvön. Napoleon és Josephine kölcsönösen meg voltak arról győződve, hogy a másik mindent neki köszönhet, még a császári koronát is, még azt is, hogy az egyik megnyerte a waagrami csatát s hogy a másik, nem fuladt bele Páris iszapjába.

ÖNKÉNTES ÁRVERÉSI HIRDETmény

Az érdekelteknek köztudomására hozatik, hogy 1973 június hó 28-án a volt Beszterce-Naszódi faipar rt. Ditraui (Jud. Ciuc) üzeménél különböző tárgyak, egymint: gőzgépek, felszerelt kazánok minden berendezéssel, gatterek, circukak, körfűrészek, dynamo, stb. stb. eladtnak.

Ezen célból a részvénytársaság ezzel megbízott tisztviselői az eladást a fenn-ti napon a cég dítói irodájában, d. u. 2 órákor meg fogják ejteni.

Részletes információk, személyesen vagy írásban, alulírott üzemvezetőségnek kaphatók, Telefonszám 4.

Az eladó tárgyak mindenkor megtekinthetők alulírott üzemvezetőség engedélyével.

Gheorgheni, 1973. június 14.

„Reghinul-Săseac”

S. A. pentru Comerțul de Lemne
Administrația fabricii Gheorgheni
și Ditrau

APROHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyan-azon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

17.000 lakóssal bíró erdélyi gyárvárosban jömeneteli. konkurrenciamentes péküzlet átadó. Cim 11803. szám alatt a kiadóban.

ELADÓ üzemen levő 90 ló erős Wolff-felstabil gép. Julius Deutsch, Braşov, Regele Carol 57.

Sepsiszentgyörgyön, a vas-utj állomás közelében házamat, jólmenő üzlettel, villany, víz, nagy kerttel elcserélném Brassóban kisebb ház-za. Cim 11824. szám alatt a kiadóhivatalban.

Eladó egy fürdőberendezés, vendéglő-asztalok, varrógép és kölcsönben egy Pianinó. Érdeklődni Brassó, Fekete-utca 55. 11819

Eladó AGRÁR betétkönyv, 160.000 lej betét. Cim 11824. szám alatt a kiadóhivatalban.

MÉZET keresek megvételre, ujját, bármilyen mennyiségben. Gál Béla Braşov. 11819

M. Á. V. benzomotor, 16 H. P. eladó. Keresek megvételre 4 H. P. 1916. utáni gőz-lokomobilt. Ajánlatokat ár-megjelöléssel kérek Salati Ferenc. Hoghiz, Târnava-Mare.

Állást nyer

Képviselőket keresek Románia minden városában, tizezer lej óvadékkal, kizárólag kereskedők és iparosok látogatására. Havonta hat-nolcezer lej kereset, „Matador reklám” jel-igéjű ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 11788

Kevés tőkével rendelkező magányos urinó, nyugodt, biztos megélhetést biztosíthat. Cim 11820. szám alatt a kiadóban.

Vegyes

Hölgyek figyelmébe! Női divatszalon elvállal minden szakmába vágó munkát, a legdivatosabb kivitelben, a legolcsóbb napi áron. Lópiac 16. sz. 11822

A tüdőbaj gyógyítása, megelőzése

Írta: Dr. Müller Vilmos ig. főorvos, kir. tanácsos. — Fontos könyv a tüdőbaj gyógyításáról. Ára 90 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

Szerzője: Dr. Gartner Pál ideg orvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS

GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Bűntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexualitás analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálöszön. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, 56-58

Kiadó lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.

Bergleiter penzió SZOVA TAN. Teljes penzió júniusban 100-150 lej, júliusban 120-160 lej. 11824

Állást keres

Pedikűrös, ki masszázst végez, július 1-ére alkalmas állást keres. Cim 11821. szám alatt a kiadóban.

Könyvek

PETŐFI SANDOR összes költeményei új kiadása, Athenaeum kiadásban jelen meg, művészi rajzokkal szívtve, egész vászonkötésben 474 oldal terjedelemben. Ára 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58, az udvarban.

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 572 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58, (az udvarban).

A HAZICUKRASZAI KEZELŐ KÖNYVE. Krékné kitűnő munkája alapján a leggyesze-riűbb és a legkülönlegesebb tésztákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászdák otthon negyedannyi költséggel Ára félévazon kötésben 40 lej.

HASZNOS FUDNIVALOK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Könyhakertész, Gombatermesztés otthon, Kis természetbúvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó, Növénymegfigyelések, Növénykísérletek, Kísérletek egy cserép-növényvel, Állatmegfigyelések, Házi állatterglet, Méhészke-dés, Kis ötvös, Kis vegyesz Vidám búvészt, Játékszerke-sztés, Művirágkészítés, Külön-böző csipkefajták, Kosárfonás, Fénylamps rádióvevő, Fotogra-fáljunk, Matematikai kísérle-tek, Bélyeggyűjtés, Magyar bé-lyegek katalógusa, Régipén-gyűjtés, Népművészeti gyűjtés, A mikroszkópium csodás vilá-ga. Vidéki rendeléseknek kér-jük a pénzt bélyegekben elő-re beküldeni plusz 10 lej pó-tókötségre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

* UTMUTATÓ, A KETTŐS KÖNYVVI TEL gyors és könnyű elsajátítására. Ninc többé könyvelési nehézség, mindenre kö-sz minta, a legújabb törvények előírásai tigre-lembe véve. Kisebb kereskedelmi és ipar-vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ára 30 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lej és postafordultával megkapják a könyvet.

Elgázolt a városi autóbusz egy utcaseprőt

Könnyebb kimeneteli autóbuszbaletet történt az Egres-utcában. Az 1758-as számú városi autóbusz az utca fordulójánál elgázolt a János utcaseprőt. Az autó kerekai széles csere nem mentek át az utcaseprő testén és komolyabb katasztrófa nem következett. Az utcaseprőt a Mázseu-kórházba szállították. Az eljárás megindult.

Részeg lejjel szidta az államot és a hadsereget

A rendőrség bünvádi eljárást indított Gyulai Gyula Nagydisznó közszéneli ház gazda ellen hadsereggyalázás és államellenes izgatás miatt. A gazda a városnapot Brassóban töltötte, betért az egyik kocsmaiba, ahol inni kezdett. Részegre itta magát és így került eszébe egy lángos Miklós nevű szabadságharcos katonával. A gazda kötekedni kezdett katonával, majd nekiesett és ütlegezni kezdte. Verekedés közben pedig — a felmentés szerint — a hadsereget, valamint az államot szidalmazta. A katona értesítette a rendőrséget, amely eljárást indított a szász gazda ellen.

Brassóban lopták le a bukaresti elmeorvóintézet megszökött üllijét

Vasárnap délután a brassói utca járőrelőcsán viselkedő 19 éves fiatal leányra lettek figyelmesek. A leány állandóan megszöngatta az embereket, nevetett, sirt, majd egy kedvessé kezdett ki, akit ócsárolni kezdett, mert az nem volt hajlandó elkísérni. A gyámszan viselkedő leányt előállították a rendőrségnek, ahol megállapítást nyert, hogy Pop Alinának hívják, 19 éves, petrozsényi illetőségű közveszélyes örült. A nála talált iratokból az tűnik ki, hogy a leány megszökött a bukaresti elmeorvóintézetből és eddig még nem állapított utat Brassóig menekült, ahol elfogták.

Piraccini-asszony brassói hangversenye

Letitia Anusca—Piraccini asszony, a kitűnő énekesnő, aki szerdán este az Asztal termében hangversenyt ad, eddig Olaszország, Spanyolország, Portugália, Amerika és a Távolkelet nagyobb városában szerepelt nagy sikerrel a nyilvánosság előtt. 1929-ben a bukaresti állami opera tagja volt, ahol a Tosca, Trubadur és más operák fő női énekeszerepét játszotta. Legnagyobb sikere 1931-ben volt, amikor a híres milánói Scala tagjává szerződött. Itt jobbadán Wagner-operákban szerepelt. Pályafutása során alkalma nyílt Tokióban a japán császári színház előtt énekelni. Granadában pedig spanyol exkaválly előtt adott hangversenyt. Piraccini asszony az utóbbi időben Párisban tartózkodott. A neves énekesnő, akinek rokonsága Brassóban él, ezzel a hangversenyével tulajdonképpen be akar mutatkozni a helybeli műértő közönségnek. Jegyek már csak korlátozott számban kaphatók a „Cartea Românească” könyveskereskedésben.

Képzőművészeti kiállítás a Șaguna-gimnáziumban

Érdekes képzőművészeti kiállítás nyílt meg a Șaguna gimnáziumban. Maximilián Valér, a gimnázium tehetséges, fiatal rajztanára állította ki akvarelljeit, amelyek főleg brassóvidéki és barcasági tájakat ábrázolnak. Néhány megragadó kép a Fekete-tengert vetíti elénk, a tenger színjátékának különféle árnyalataival. A képek gyűjteménye már vevőre talált. A kiállítás június 29-ig díjtalanul megtekinthető a gimnázium földszinti rajztermében, d. e. 1 és d. n. 4—7 óra között.

Elhalasztották az ótöháni lelkész tárgyalását

A brassói törvényszék kedre tűzte ki a József Thomas ótöháni lelkész büntetőperét tárgyalását. Mint emlékeztető, a papot azzal vádolták meg, hogy az ótöháni templomnál különböző szabálytalanságokat követett el. Tekintve, hogy a tanuk nagy része nem jelent meg, az érdekesnek ítélt tárgyalást a törvényszék szep-temberre halasztotta.

Brassóban az új törvény kihirdetése óta mindössze harmincan jelentkeztek az állampolgársági listákra való felvételre

Még csak két hónap van hátra az állampolgársági listák lezárásáig

Brassó, június 21.

A kapcsolt területen élő kisebbségeknek a bekezdés óta egyik legsúlyosabb problémája az állampolgársági kérdés. Köz tudomásu, hogy annak idején, 1924-ben, amikor az első állampolgársági listákat állították össze, az egész ország területén tízezerszámmal maradtak ki a listákból azok a kisebbségi polgárok, akiknek minden joguk meg lett volna az állampolgárság elnyeréséhez, de akik nem részesültek ebben az elemi előnyben, mivel politikai pártok és frakciók besugói megfeleltették az állampolgársági jog megadását, vagy pedig hatalmaskodók megakadályozták a listákba való felvételt.

A kisebbségi pártok éveken keresztül harcoltak, hogy a honpolgárnéklüli kisebbségek ügyét véglegesen rendezzék. A harc eredményeként a kormány még az elmúlt őszi parlamenti szesszió alkal-

mával törvényt szavaztatott meg, amely szerint az állampolgársági listákba való beiratkozás határidejét ezen szeptember 1-én állapította meg.

Brassó városi tanácsa a törvény szentesítése után, tehát még az elmúlt év decemberében hirdetményeket tett közzé, amelyekben felhívja a város lakosságát, hogy idejében jelentkezzenek az új állampolgársági listába. Ennek a felhívásnak azonban alig mutatkozott eredménye. Annak ellenére, hogy állampolgársági bizonyítvány nélkül semmiféle vállalkozást nem lehet kezdeni, sem utlevelet nem lehet kapni,

közel hathónap leforgása alatt mindössze csak harmincan jelentkeztek a városházán az állampolgársági listákba való felvételre.

A városházán működő állampolgársági

hivatal kimutatása szerint

Brassó város közel hatvan ezer 'akosa közül mindössze 31.100 polgárnak van állampolgársági bizonyítványa.

Ez a kimutatás csak alátámasztja azt a feltevésünket, hogy Brassóban még mindig tízezerrel vannak olyanok, akik nem szerezték meg az állampolgársági bizonyítványukat.

Az elmúlt évben megszavazott törvény értelmében ahhoz, hogy bárki hozzájusson állampolgársági bizonyítványához, a lapunk más helyén közölt hirdetményben felsorolt feltételek az irányadók.

Tekintve, hogy a beiratások határideje — mint mondtuk — szeptember 1-én jár le, ajánlatos, ha mindenki gondoskodik ügyéről, mert annak rendezéséhez most már mindössze csak két hónap áll rendelkezésre.

Két felebbezést adtak be a vágóhídi árlejtés ellen

Csütörtökön dönt a város árlejtési bizottsága a befutott ajánlatok fölött

Brassó, június 21.

Részletesen beszámoltunk arról az árlejtésről, amelyet a városnál tartottak az elmúlt héten az új vágóhíd felépítésére. Az árlejtés ellen, amelyre a legelőnyösebb ajánlatot 15 millió lejelle Wildmann Dénes brassói építész tette,

eddig két felebbezés érkezett be a városhoz.

Az egyiket Steiner aradi, a másikat pedig Joanovici konstancai építészecg nyuj-

totta be, kérve az ajánlat elutasítását azáltal a megokolással, hogy Wildmann Dénes ajánlatában az építkezés ára nem volt betűvel is feltüntetve, ami szerintük komoly formai hibának tekinthető.

A város árlejtési bizottsága csütörtökön ül össze és véglegesen dönt az ügyben. Ennek a határozatnak az eredményét az ajánlattal együtt felterjesztik Bukarestbe a központi árlejtési hivatalnak végleges jóváhagyás végett.

Amerikai stilussal dolgozó betörők megrúrták és kifosztották a Czell-féle ecetgyár kasszáját

Közel százezer lej készpénzt loptak el a tetőbontó kasszaforók

Brassó, június 21.

Az utóbbi időben elkövetett apróbb lopások után, kedre virradó éjszaka vakmerő és amerikai izü betöréses kasszaforás történt Brassóban. Ismeretlen tettesek behatoltak a Hosszu-utcában levő Czell-féle ecetgyárba és annak pénztárszekrényét kifurva, tartalmát teljesen kifosztották.

A vakmerő betörést csak reggel vették észre. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Grozea rendőrkapitány, a berta-lani kerület főnöke szállt ki elsőnek a tett színhelyére.

A bevezetett nyomozás megállapítása szerint a betörők nagystilűen dolgoztak, ami azt bizonyítja, hogy a betörés terén magas iskolát végeztek. Miután a gyárhoz vezető részt egész éjszaka őrzik, a betörők a gyár hátamögött, a kerítésen és a falon keresztül felkapaszkodtak a tetőre. Itt felbontották a cserepeket és bemásztak a padlásra, majd onnan az alsóbb helyiségekbe, ahol az irodák vannak.

A legkülönbözőbb az, hogy a betörők a padlásra keresztül tudtak vergődni. Az eceterjesztőkből kiáradó gázak ugyanis annyira megtöltik a padlást, hogy ott számítás szerint ember egy percnél tovább, a megfulladás veszélye nélkül, nem maradhat.

A betörők innen lementek az irodákba. A kasszához vezető ajtónak az egyik felét finom furóval körülvágták, majd ónfürőssel kivágták. Az így támadt résen át bejutottak a pénztárterembe, ahol hatalmas vaskassza áll.

A pénztárszekrényben, zseblámpa fényénél és minden valószínűség szerint vil-

lanyfuróval nekiláttak a kassza kiürítésének. Hatalmas rést vágtak a rendkívül finom műszerrel a masszív Wertheim-szekrényen.

Miután közelférhettek a belső fiókokhoz, annak tartalmát, 95 ezer lej összegben, teljesen kiürítették.

A vakmerő éjszakai kasszaforás érthető feltűnést keltett, mert ilyenhez hasonló betörést hónapok óta nem ismert a brassói rendőrség büntetőkrónikája. A nyomozás során több bűnjelre bukkantak, a melyekből a nyomozó hatóságok már következtetnek arra, hogy a kasszaforást kik követték el. A hatóságok ilyenformán már nyomukban is vannak a vakmerő betörőknek.

Elhalasztották a nagyváradi feketeszep pör főtárgyalását

Nagyvárad, június 21.

A nagyváradi törvényszéknek hétfőn kellett volna a Löble-féle feketeszep ügyben tárgyalást tartania. A beidézett pádlottak és tanuk azonban fele számban sem jelentek meg a tárgyaláson. Erre az ügyész azt indítványozta, hogy a tárgyalást távollétükben is tartásuk meg, a meg nem jelent vádlottakat és tanukat pedig rendőri karhatalommal vezessék fel a tárgyalásra, akik pedig orvosi bizonyítvánnyal mentették ki magukat, azt a törvényszéki orvos vizsgálja meg.

A bíróság a tárgyalást ezek után szeptember 25-re halasztotta el.

Áthelyezés — nyugdíjazás

A hivatalos lap legutóbbi számának közlése szerint Palltinean Miron csernát-falusi segédbíró szolgálati érdekekből Zombolyára helyezték át. Ezzel egyidejűleg a korhatár betöltése miatt nyugdíjállományba helyezték Arthur Valentin I. osztályú grefiert, aki a brassói itélőtáblánál teljesített szolgálatot.

Találkozás a Czenk alatt

Egy mély sóhajjal kezdődött. A „dönészes emberke küldte vissza élete örököséket a nagyon zivataros múltjába. Szomorúnak azért nem mondhatnám, inkább egy ártatlan visszaemlékezésnek látszott... Félig már kiköpött tüdeje zilált a sóhajlás alatt. És beszélni kezdett:

Elmondta gyermekkorát, mikor ebben a városban ülte az iskola padjait. Leérettségizett. Jött a világháború. Szüleit rövid két hónap leforgása alatt veszítette el. Vagyontát még hamarabb. Pelyhedező szakállát bőrostól szakította ki egy gránát. Sebe ugyan beforradt már régen, de egy rózsaszínű vonal az arcán tűzjelvényként ég a beesett sapadt kerekében.

Rövidke, elejtett mondatok szünetjében mind újra felszisszen egy-egy sóhaj.

„Aztán jött a béke: a tankok ragg-szüntek dübörögni, gránátok nem tépték darabokra az embert és már nem fröccsent magasba a vér. Milliók várták és elhültek a béke hírére.

— Ennyi borzalom és fegyelem után végre szabad lettem — mondja tovább — országról-orszára jártam, Olaszországba kerültem mint zenész, Brüsszelben vírslit árultam, Párisban pincér lettem, Genfben koldus és Budapesten börtönlakó.

— Ilyen kerülő uton jutottam el Resicára, mint oasmunkás, ahonnan tavaly léptem ki.

Szintelen hangja milliárd tarka mozaikot rak elem agyonlaposított életéből. Aszott, sárga arca meg-meg vonaglik, mikor emlékeit bolygatja. Szenvedélytelen szemei maradnak csak mozdulatlanok, amikor belebámul a semmibe. Velem ül egy padon. Négy nyelvet beszélt, érettségizett és szegyenkezve vallja be, hogy meleg ételt hónapok óta nem evett és ágyban két hete nem fektült.

— Hogy most mit csinálók? Egy ére járom Nagyromániát állásért, de mindenhol bizalmatlanul fogadnak és egyszerű udvariasan, máskor durosán kidobnak.

Nagyon eljárt az idő. Bucsuzunk. — Csak azt ne higgye, hogy el vagyok keseredve — mondja mosolyogva.

— Mért olyan bizakodó?

— Tudja, nekem még megvan a fel-tudóm. Hátha az még eltart addig, a míg megálthatok valahol. Ha nekem még mindkét tudóm megvolna...

(g)

Tíz napon belül a brassói külvárosokban is égni fog a villany

Folynak a tárgyalások a villanyórák kérdésében

Brassó, június 21.

A június 15-én lezajlott villamosmű felszentelésnek — amint azt annak idején megírtuk — az volt a szépség-hibája, hogy

míg a belvárosban nappali fénnel égtek a villanyok, addig a külvárosi utcák sötét egész kerületek koromsötétségben maradtak.

Ez a körülmény a külvárosi polgárság körében meglehetősen visszatetszést szült. Nyilván ez az elégedetlenség kényszerítette a villanytársaságot, hogy az utcai villanyhálózattal kapcsolatos munkálato-

kat minél hamarabb befejezzék.

A város különböző pontjain jelenleg gőzerővel dolgoznak a földfeletti vezetékek beszerelésén. A villamos-társaságtól szerzett értesüléseink szerint a város területén az összes külső munkálatok rövidesen befejeződnek, úgy, hogy

a jövő héten mindenütt égni fog a villany.

Ugyancsak tíz napon belül kerül sor a lakásvilágításnak az új villanytelephez való bekapcsolására. Ilyenformán tehát

tíz napon belül már a lakások is az új elektromos centrálétól fogják az áramot kapni.

mot kapni.

Miközben a munkálatok teljes erővel haladnak előre, az illetékes hivatalos közegek, valamint a svéd villanytársaság között beható tárgyalások folynak a villanyórák beváltása körül keletkezett nézeteltérések elsimítására is. Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint ezek a tárgyalások két napon belül befejeződnek és az erre vonatkozó kedvező megállapodást a városi tanács még csütörtökön véglegesen letárgyalja.

Ugy tudjuk, hogy ezek a tárgyalások a legkedvezőbb mederben haladnak.

Ahol az utca építési vonala és színvonal még nincsen törvényesen meghatározva, ezeket a törvényhatósági városi tanács határozata állapítja meg, amely az érdekelt felekkel közöltetik.

A 27. cikk utolsó három bekezdése kimarad és a következő által helyettesítetik:

A vármegyei és országutakon az építési vonal és színvonal az illető hatóságokkal egyetértésben fognak megállapíthatni.

2) Az építési szabályrendelet 39. cikkének a következő két bekezdéssel egészítetik ki:

A kapubejáratok alatti helynek szabadnak kell maradnia, amely nem foglalható eladásra vagy bármely más célra szánt tárgyak által.

A létező házaknál a kapu eredeti szélessége nem kisebbíthető bármely kapu alatti építések által.

Az építési szabályrendelet fenti módosításai, amelyek a felsőbb hatóság jóváhagyásának következtében — a helyi közigazgatás szervezésére vonatkozó törvény 545. cikke alapján — jogerőre emelkedtek, ezennel szigorú betartás végett közöltetnek.

Brassó, 1933. június 12.

Primar: Dr. C. Voicu mp. Secretar General: Socaciu mp.

Primăria Municipiului Braşov.

No. 30132—1932.

HIRDETMEY

az állampolgársági jegyzékbe való utólagos beiratásra vonatkozólag.

A igazságügyi minisztérium 1932. évi november 28-án 90.899 szám alatt kelt rendelete, valamint a belügyminisztérium 1932. évi december 15-én 15676 A. sz. a. kelt rendelete alapján ezennel ujonnan és utólagára közhírré tesszük, hogy az 1932. október 18-án kelt 244 számú hivatalos lapban közzétett törvény által az állampolgársági jegyzékbe való beiratásra egy új határidő 1933. szeptember 1-ig engedélyezett.

Ezen törvény rendelkezéseinek alkalmazása céljából a következőket hoztuk tudomására:

1. Az utólagos beiratás iránti kérvények közvetlenül azon községi elöljárósághoz intézendők, ahol a kérvényezőnek 1918. december 1-én községi illetősége volt.

A kérvényben azon személyek nevei is kitüntetendők, akik a kérvényezővel együtt a jegyzékbe felveendőek.

2. A kérvényhez a következő iratok csatolandók, amelyekből kitűnik:

a) hogy a kérvényező 1918. december 1-én az egyesülés alkalmával az egyesült területeken községi illetőséggel bírt.

b) hogy az állampolgársági jegyzékbe való beírása idejében lakhelyétől távol volt.

c) hogy nem optált idegen állampolgárságra.

d) hogy a jegyzékbe való kihagyása végett nem nyújtott be felelőzést, vagy ha felelőzött, melyik volt a visszautasítás indoka.

e) hogy azelőtt semmiféle uton nem adott be kérvényt a jegyzékbe való utólagos felvétel iránt, amely elutasított.

Együtt a házassági anyakönyvi kivonat vagy a kiskorúak születési bizonyítványai csatolandók, akik a kérvényezővel egyidejűleg beírandók.

3. A lakhelyüktől távollevőknek tekintendők, akik távol voltak azon községtől, ahol községi illetőségük volt.

4. A második pontban említett iratokkal ellátott kérvényeket a polgármesteri hivatal az igazságügyi minisztériumnak fogja előterjeszteni véleményezés céljából.

5. A minisztérium véleményezése alapján, a polgármesteri hivatal jóváhagyó vagy elutasító határozatot hoz, a minisztérium véleményezésének megfelelően. A polgármesteri hivatal határozatának egy másolata kifüggesztetik, a kifüggesztés jegyzőkönyv az ügyiratokhoz lesz csatolva.

6. Ha a polgármesteri hivatal határozata ellen felelőzést adott be, az összes iratok a felelőzéssel együtt a törvény szerkeze küldendők át.

7. A beiratásra vonatkozó határozat jogerőre emelkedése után a kérvényező az állampolgársági jegyzékbe felvételét a jóváhagyó határozat számának és kelteinek megemlékezésével.

Braşov, la 14 Iunie 1933.

Primar: Dr. C. Voicu, mp. Secretar General: Socaciu, mp.

Miért züllött le Brassó futballsportja?

Brassó, amely Románia nagyvárosainak sorában vezetőhelyet játszott és amelynek valamikor országos bajnokság-csapata volt, ma a futballsport szempontjából — szomorú valóság, — de meglehetősen alacsonyan áll. Miért? Hogyan züllött le ennyire a futballsport, hogy maguk a vezetők is súlyos kivételt találnak benne? Erre igyekszik választ adni az a cikksorozat, amelyet a mai nappal kezdünk meg. A cikkek Brassó egyik legrégibb és legjobban megbecsült sportembere írja, a kinek objektivitásához semmi kétség nem férhet.

★

Bevezető cikk.
Nemrég beszélgetést folytattam Radulescu Costelével, a bíróságvétség központi elnökével, aki a régi futballsport uttorója, egyik legtitesebb felfogása, mindig objektív vezetője.

„Őszintén elismerjük, hogy a futball terén Erdély volt a tanítómesterünk, mindenekelőtt azonban Brassónak vagyunk hálásak, amelynek csapata ismételt bementő mérkőzéseket rendezte Bukarestben és megkedvelte a futballt a bukaresti közönséggel, amely addig csak a rugbyt ismerte. Brassó csapatának fair játéka sportvezetőinek önzetlen áldozatkészsége igen nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a futball ma a Regátban nagy és nem is remélt népszerűségnek örvend. Mi sem bizonyítja jobban a brassói futball akkori fejlettségét, mint hogy hosszú ideig Brassó csapata volt az országos bajnok.”

Mindez azonban csak a régmúlt dicsőség emléke.

Néhány nappal ezelőtt a brassói kerületi bajnok, a repülőgépgyár csapata játszott mérkőzést az ugynevezett bertaláni „futballpályán” a segésvári kerület bajnokával.

Nehéz küzdelembe került az IAR-nek, míg bajnoknak deklarálták, — a harcnak cserélő részére a zöld asztalnál játszódtak le, ami jellemző a mai helyzetre. Kétszer semmisített meg a Szebenben székelő liga a brassói kerület bölcs ítéleteit, hogy érvényt szerezzen a szabályoknak és megakadályozza ezzel, hogy a zöld gyepen megnyert mérkőzéseket a zöld asztalnál „eldriblizzzék”. No de erre még bővebben vissza fogunk térni!

A mérkőzés előtt beszélgettem a központ által delegált bíróval, Tóth Gézával, aki a szebeni bírólíga titkára, régi, érdemes sportember.

A lehető legkinosabban lepett meg, — mondotta — azok után, amit a brassói sportélet fejlettségéről hallottam, hogy egy kerületközi bajnoki mérkőzést ilyen pályán játszanak le. A pálya méretei tulksínyek ahhoz, hogy reális játékok láthasson a publikum, talaja rossz, berendezése primitív, egy nagyobb faluban különb pálya van ma már, — tribünje nincs.

A közönség elhelyezése lehetetlen és amint látja a publikum, más hely híján közvélemény a tacsvalonig nyomult előre, ami már eo ipso kizárja a mérkőzés normális levezetését.

Magáról a mérkőzés sportértékéről jobb nem is beszélni. A bajnokságot olyan játékok produkált, ami egy külbelki utcai csapatnak sem válna dicsőségére. És ez ma Brassó legjobb csapata!

Egy kerületi bajnoki mérkőzés a bertaláni futballpályának csufolt miniatűr pályakarikaturán, brassói bajnokságot, amely országos viszonylatban nem hogy gyenge, de nálával egyenlő, botrány, verekedés szinte hetenként a mérkőzéseken, dribli sportszerűtlenség, a szabályok intézkedéseinek semmibevétele a kerületi gyűléseken, — ez Brassó mai futballsportja.

Hogyan züllött le idáig az egykor országos viszonylatban is első brassói futball és kik felelősek ezért?

Pályának hiánya és ennek következtében a föltétlen szűkséges, rendszeres tréningek lehetetlen volta.

A klubvezetőknek, de elsősorban a kerület intézőbizottságának hozzá nem értése, intézkedéseiben sokszor még az objektív látásának is hiánya.

Az utánpótlás, a fiatalság nevelésének fáradságos munkáját az egyesületek elhanyagolják, idegenből importálnak játékosokat, a kiknek „profi” volta demoralizálja az itteni amatőröket.

A közönség sportszerű viselkedésre való nevelésének elmulasztása.

A bírókérdés.

★

Lapunk következő számaiban ezeket a kérdéseket fogjuk megvilágítani. Tesszük ezt sine ira et studio, elfogultság nélkül, a legszigorúbb tárgyilagossággal, — tollunkat csak a tiszta sportérdek vezeti.

Mindezt, amit állítunk, vitathatatlan adatokkal alátámasztjuk, hivatalos iratokkal bizonyítjuk.

Célunk a brassói sportéletnek egészséges, becsületes alapokra való fektetése, újból felvirágoztatása, — az oda nem való elemektől való megtisztítása.

Személyi éle éppen ezért cikksorozatunknak nincs, de nem is lehet. Egyéni hírságot nem legyezgetünk, de a tiszta sport érdekében egyének kicsinyes és indokolatlan érzékenysége tekintettel nem lehetünk.

Aki a sportban vezető szerepet vállalt, legyen elkészülve a kritikára, különösen akkor, ha kötelességét nem teljesítette és ha a bírálat tárgyilagosa.

Adjanak számot a brassói sport vezetői, hogy miért tartja ma már magát távol a jóérzésű közönség a szinte állandóan botrányba fulladó mérkőzések látogatásától, holott valamikor a legnagyobb áldozatkészséggel támogatta a futballt.

Ismerje meg végül a brassói közönség a helybeli futballsport kulisszatitkait, — lássa, kikben és hol a hiba.

Lássa és ítéljen!

ind.

SZINHÁZ

HETIMÜSOR:

Szerdán este fél 9-kor: *Amikor a kislányból nagytány lesz.* (Operette-ujdonság, 2-szor.)

Csütörtök este: Román előadás.

Péntek este fél 9 órakor: *A teve.* Operette-ujdonság, először. Kizárólag csak felnőttek részére. Fiatal lányoknak és kiskorúaknak a pénztár nem szolgáltat ki jegyeket. Erényi Böske, Karácsonyi Illy, Bárdy Teréz, Hegyessy Ica, Balázs István, Ilász Aladár, Tompa Béla fellépése.

Szombat este fél 9 órakor: *Kadétszerelm.* (A Liebeskommando című filmtátrakkció eredetije. A teljes operette-együttes fellépése. Budapestben három színházban játszották, több mint kétszázszor! Európa valamennyi színházának jövő évi attrakciója.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: *A torockói menyasszony.* (Nagyon olcsó mozi-matiné helyi árakkal. Legdrágább jegy 20 lej főbbi jegy ára 15 és 10 lej.)

Vasárnap délután fél hat órakor: *Kadétszerelm.* (Operette-ujdonság, másolszor.) Vasárnap este fél 9 órakor: *Ezerjé.* (Ope-

rett-revü ujdonság 12 képben. Az események az átalakított nézőtérén és a színpadon játszódnak le. A legmodernebb táncok. Két és félórán át harsogó kacagás. Vidámság, ötlet, pazar kiállítás! Előkészületben az idei évad nagy bombaperettje: *Érik a buzakalász.*

Négy operett-bemutató

Az Astra-mozi termében állandóan telt házak előtt játszanak a kolozsvári színészek

A kolozsvári Magyar Színház brassói vendégjátéka a legszebb siker jegyében kezdődött meg. Állandóan telt házak előtt játszanak a kolozsvári színészek s olyan briliáns műsort hoztak, hogy három hét alatt az utolsó színházi év minden nagy sikerét megismérheti a brassói közönség. A szezon rövidsége miatt,

sajnos, egy darabot legfeljebb egy-két előadásban adnak elő.

Kedden és szerdán a szezon egyik legötletesebb meséjű, legszebb muzsikájú operettje, *Amikor a kislányból nagytány lesz*, kerül színre. Az egész operettegyüttes felvonul ebben a nagyon mulatságos, hangulatos darabban.

Csütörtök este az Astra termét román előadás céljára foglalták le s így a *Kadétszerelm* hatalmas érdeklődéssel vár premierje

szombat este marad. Péntek este azok számára, akik a pikáns humort és a kényes helyzeteket kedvelik, *A teve* című francia operette-ujdonságot mutatják be, egyetlen előadásban.

Fiatalkoruk számára erre az előadásra egyáltalán nem ad ki jegyeket a pénztár. Szombat este és vasárnap délután a *Kadétszerelm* megy, ez a pattingó zenéjű, a békeidők minden katonai romantikáját felidéző híres operett. Vasárnap este pedig nagy szenzáció: *Ezerjé* címen zenés revüt mutat be a színház.

amelynek színhelyét áttették Brassóba. A darab már az utcán kezdődik, a nézőtérén folytatódik s tele van vidámsággal és jókedvvel.

Primăria Municipiului Braşov
No. 13.228—1933
Serv. economic.

HIRDETMEY

Alábbiakban közöljük Brassó törvényhatósági város tanácsának 1932. évi december 14-én 29.003—1932 sz. alatt hozott a Comitetul Local de Revizuire Cluj 1933. február hó 10-én 311 sz. alatt kelt végzésével jóváhagyott határozatát a városi építési szabályrendelet 27. és 39. cikkeinek módosítására vonatkozólag, amelyek tárgya 1) az építési vonal megállapítása és 2) a házak kapubejáratainak szélessége:

1) Az építési rendelet 27. cikke a követzőképpen egészítették ki és módosították:

Az első és második bekezdés változatlanul marad.

A harmadik bekezdés új és szövege a következő:

Bármelyik tulajdonos, aki valamely közuton házat vagy kerítést akar építeni, köteles előbb a tulajdona előtti közut építési vonalának és színvonalának megállapítását kérni. A mérnöki hivatalnak egy megbízottja a helyszínen meghatározza az építési vonalat és a színvonalat és ezeket a tulajdonos által előterjesztett tervrajzba bejegyzi. Erről két példányban jegyzőkönyv lesz felvéve a melyek egyike az érdekelt fél kezében marad.

A harmadik bekezdésből a negyedik lesz a következő szöveggel: